

Johanna Heinonen

KIUSAAMISEN VAIKUTUKSET NUORTEN ITSETUHOISUUTEEN

Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Kandidaatintutkielma

Huhtikuu 2022

TIIVISTELMÄ

Johanna Heinonen: Kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisuuteen
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Sosiaalityön tutkinto-ohjelma
Huhtikuu 2022

Tässä tutkielmassa tarkastelen kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoisuuteen. Tutkielmani tarkoituksena on lisätä tietoisuutta kiusaamisesta ja nuorten itsetuhoisuudesta sekä niiden välisestä yhteydestä. Nuorten itsetuhoisuus on sekä kansallisesti että kansainvälisesti merkittävä ongelma, koska itsemurha on yksi yleisimmistä kuolinsyistä nuorten keskuudessa. Kiusaamisen on todettu lisäävän riskiä nuorten itsetuhoisuudelle.

Tutkielmani teoreettisena näkökulmana ovat kiusaamisen ja itsetuhoisuuden määritelmät. Teoriaosuudessa tarkastelen koulukiusaamista, nettikiusaamista ja itsetuhoisuutta sekä näiden ilmiöiden esiintyvyyttä nuorilla. Käsittelen myös kiusaamisen seurauksia ja siihen puuttumista sekä nuorten itsetuhoisuuden tunnistamista, hoitoa ja ennaltaehkäisyä. Tutkielmani olen toteuttanut systemaattisena kirjallisuuskatsauksena. Aineistoni koostuu 15 kansainvälisestä vertaisarvioidusta tutkimusartikkelista, joissa on hyödynnetty kvantitatiivisia menetelmiä. Aineiston analyysissä olen käyttänyt teoriaohjaavan sisällönanalyysin menetelmää. Olen luokitellut aineistosta löytämäni tulokset tutkielmani teoreettisen viitekehyksen pohjalta kahteen pääteemaan, jotka ovat itsetuhoiset ajatukset ja itsetuhoisen käyttäytyminen.

Kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisuudelle ovat moninaisia ja moniulotteisia. Löytämäni tulosten perusteella kiusaaminen voi olla yhteydessä nuorten itsetuhoisuuteen eri tavoilla. Kiusaaminen voi suoraan itsenäisesti lisätä riskiä nuorten itsetuhoisiin ajatuksiin ja itsetuhoiseen käyttäytymiseen. Kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoisuuteen voivat epäsuorasti välittää, joko osittain tai kokonaan, muut itsetuhoisuuden riskitekijät, kuten masennus tai muut mielenterveyden häiriöt. Rooli kiusaamisessa, kiusaamisen muoto ja sukupuoli ovat myös tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa kiusaamisen ja itsetuhoisuuden väliseen yhteyteen. Suoraa kausaaliteettia kiusaamisen ja itsetuhoisuuden välillä on kuitenkin vaikea todentaa.

Koulukiusaamisen tai nettikiusaamisen tullessa ilmi on tärkeä selvittää itsetuhoisuuden mahdollisuus. Kiusaamisen tunnistaminen ja siihen puuttuminen voivat ehkäistä nuorten itsetuhoisuutta, koska kiusaamisen on todettu olevan yksi nuorten itsetuhoisuudelle altistavista tekijöistä. Itsetuhoisuuden tunnistaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa voi auttaa ehkäisemään sen vakavampia muotoja, kuten itsemurhayrityksiä tai itsemurhia. Kiusaamisen torjumiseksi on toteutettava näyttöön perustuvia interventioita ja niissä tulisi huomioida myös nettikiusaaminen. Kiusaaminen ja itsetuhoisuus ovat monitasoisia ilmiöitä ja sen vuoksi niiden torjumiseksi tarvitaan moniammatillista osaamista. Tästä syystä kiusaamiseen ja itsetuhoisuuteen sekä niiden väliseen yhteyteen tulee kiinnittää tarkempaa huomiota myös sosiaalityön kentällä.

Avainsanat: kiusaaminen, koulukiusaaminen, nettikiusaaminen, nuoret, itsetuhoisuus

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

SISÄLLYSLUETTELO

1 JOHDANTO.....	3
2 KIUSAAMINEN.....	5
2.1 KOULUKIUSAAMINEN JA NETTIKIUSAAMINEN.....	5
2.2 KIUSAAMISEN SEURAUKSET JA SIIHEN PUUTTUMINEN.....	7
3 ITSETUHOISUUS.....	9
3.1 ITSETUHOISUUDEN MÄÄRITELMÄ.....	9
3.2 NUORTEN ITSETUHOISUUS.....	10
3.3 ITSETUHOISUUDEN TUNNISTAMINEN, HOITO JA ENNALTAEHKÄISY.....	12
4 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTTAMINEN.....	14
4.1 KATSAUS TUTKIMUSMENETELMÄÄN JA TUTKIMUSETIIKKAAN.....	14
4.2 AINEISTON TUOTTAMINEN JA VALINTAKRITEERIT.....	15
4.3 AINEISTON KUVAUS JA ANALYYSI.....	16
5 KIUSAAMISEN VAIKUTUKSET NUORTEN ITSETUHOISUUTEEN.....	18
5.1 ITSETUHOISET AJATUKSET.....	19
5.2 ITSETUHOINEN KÄYTTÄYTYMINEN.....	21
6 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	25
LÄHTEET.....	30
LIITTEET.....	34

TAULUKOT JA KUVIOT

TAULUKKO 1. Aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit.....	16
KUVIO 1. Kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisuuteen.....	18

1 JOHDANTO

Kiusaaminen ja itsetuhoisuus ovat molemmat ilmiöitä, joita osa nuorista kohtaa elämänsä aikana. Etenkin 2020-luvulla koulukiusaamisesta on käyty paljon julkista keskustelua mediassa, erityisesti kiusaamiseen linkittyvän väkivallan kehyksessä. Koulukiusaaminen ja siihen puuttuminen nousevat puheenaiheiksi etenkin silloin kun tapahtuu jotain traagista, kuten väkivallanteko tai kiusaamisen uhriksi joutuneen nuoren itsemurha. Uutisoinnissa nostetaan esiin nuorten kasvava pahoinvointi, psyykkiset häiriöt ja lisääntynyt aggressiivisuus. Julkisessa keskustelussa käydään läpi myös kysymyksiä siitä mitä eri tahot, kuten koulu tai lastensuojelu, olisivat voineet tehdä toisin välttääkseen tällaisia tragedioita. (Salmivalli 2010, 14.) Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 9§ velvoittaa viranomaisia tekemään yhteistyötä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä epäkohtien poistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Sosiaalityöntekijöillä on velvollisuus yhteistyössä muiden tahojen kanssa olla mukana edistämässä kiusaamisen vastaista toimintaa, jotta voidaan ehkäistä koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen vakavia seurauksia nuorten hyvinvoinnille.

Tässä tutkielmassa tarkastelen, millaisia vaikutuksia kiusaamisella on nuorten itsetuhoisuuteen. Kiinnostukseni tutkielman aiheeseen nousee halustani työskennellä tulevaisuudessa koulukuraattorina sekä kiinnostukseeni nuorten mielenterveydestä. Sosiaalityön opinnoissa ei ole juurikaan käsitelty kouluissa tehtävää sosiaalityötä tai sosiaalityön roolia esimerkiksi itsemurhien ennaltaehkäisyssä. Kuitenkin sosiaalityöntekijät kohtaavat väistämättä työuransa aikana itsetuhoisia asiakkaita ja tällöin tieto itsetuhoisuudesta sekä sen riskitekijöistä on ensiarvoisen tärkeää myös sosiaalityön kentällä (Ylinen ym. 2019, 166). Kiusaaminen ja itsetuhoisuus ovat monenlaisia tunteita herättäviä ilmiöitä, joista voi olla vaikea puhua. Sosiaalityössä keskiössä on työntekijän ja asiakkaan välinen luottamussuhde, jonka avulla voidaan käsitellä vaikeitakin asioita ja ristiriitaisia tunteita (Hänninen & Poikela 2016, 159). Sosiaalityöntekijä voi toimia nuorelle henkilönä jolle kiusaamisesta tai itsetuhoisuudesta voi kertoa.

Nuorten itsetuhoisuus on yhteiskunnallisesti merkittävä kansanterveysongelma ja itsemurha on kansainvälisesti yksi yleisimpiä kuolinsyitä 15–19-vuotiailla nuorilla (Koyanagi ym. 2019, 907; WHO 2021). Kiusaaminen ei myöskään ole mikään marginaali-ilmiö, vaan noin joka neljäs nuori on suoraan osallisena koulukiusaamiseen joko kiusaajana, kiusattuna tai kiusaajauhrina (Juvonen & Graham 2014, 161; Salmivalli 2010, 17). Koulukiusaaminen ja itsetuhoisuus ovat molemmat nuorten keskuudessa yleisiä ilmiöitä sekä Suomessa että muualla maailmassa (Marttunen 2013, 112; Salmivalli 2010, 17). Koulukiusaamiseen osallisena olemisen on todettu olevan yksi altistava tekijä itsetuhoisille ajatuksille, itsensä vahingoittamiselle, itsemurhayrityksille ja itsemurhille (Karlsson

ym. 2007, 3; Kumpulainen 2016, 103; Marttunen ym. 2016, 396; Pöyhönen 2021, 52; Salmivalli 2010, 26). Jotta nuorten itsetuhoisuuteen voidaan puuttua riittäväällä vakavuudella, täytyy myös itsetuhoisuuteen altistavia tekijöitä pystyä tunnistamaan. Tämän vuoksi kiusaamisen yhteyttä nuorten itsetuhoisuuteen on tärkeää tutkia. Nuorten itsetuhoisuuden hoitoon kuuluu pidemmällä aikavälillä altistavien tekijöiden asianmukainen käsittely eli esimerkiksi koulukiusaamiseen puuttuminen (Karlsson 2007, 7). Tutkielman aihe on tärkeä myös sosiaalityön näkökulmasta, sillä sosiaalityöllä pyritään vaikuttamaan yksilöllisiin, yhteisöllisiin ja yhteiskunnallisiin toimintaedellytyksiin nuorten kasvun ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Sosiaalityössä pyritään myös varmistamaan lasten ja nuorten turvalliset kasvuolosuhteet ja kohdentamaan varhaista tukea nuoriin sekä heidän läheisiinsä ongelmien ennaltaehkäisemiseksi. (Wallin 2011, 88.) Kiusaamisen vaikutuksia itsetuhoisuuteen on tärkeää tutkia, sillä ne molemmat vaarantavat nuorten kasvua ja kehitystä.

Tutkielmani aluksi määrittelen tutkielman teoreettisen viitekehyksen keskeisimpien käsitteiden – kiusaamisen ja itsetuhoisuuden – kautta. Tarkastelen ensin koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen määritelmiä sekä niiden yleisyyttä. Avaan tarkemmin kiusaamisen seurauksia ja siihen puuttumista niin koulun, huoltajien kuin sosiaalityön näkökulmasta. Seuraavaksi tarkastelen itsetuhoisuuden määritelmää ja tarkemmin nuorten itsetuhoisuutta. Käsittelen myös nuorten itsetuhoisuuden tunnistamista, hoitoa ja ennaltaehkäisyä. Tämän jälkeen siirryn tutkielmani toteuttamisen kuvaukseen. Aluksi esitän tutkielmani tavoitteen ja tutkimuskysymyksen. Sen jälkeen käsittelen kirjallisuuskatsauksen menetelmää ja tutkielmani tutkimusetiikkaa. Sitten esittelen aineistoni tuottamisen, sisäänotto- ja poissulkukriteerit sekä aineiston kuvauksen ja sen analysoinnin. Seuraavaksi tarkastelen aineiston analyysin pohjalta saamani tulokset kiusaamisen vaikutuksista nuorten itsetuhoisuuteen. Lopuksi esittelen johtopäätökset.

2 KIUSAAMINEN

Kiusaamista voidaan luonnehtia järjestelmälliseksi vallan väärinkäytöksi. Kiusaamisen tutkimisen, tunnistamisen ja siihen puuttumisen vuoksi on tärkeää, että kiusaamisesta on yhteinen määritelmä. (Pöyhönen 2021, 17.) Kiusaamista esiintyy kaikkialla, kuten työpaikoilla tai vapaa-ajan harrastuksissa, mutta erityisesti kiusaamista esiintyy kouluissa ja internetissä (Korhonen 2016, 238). Tästä syystä keskityn tässä tutkielmassa tarkastelemaan vain koulukiusaamista ja nettikiusaamista.

Tässä osiossa määrittelen sen, mitä kiusaaminen on. Tarkastelen sen esiintyvyyttä, muotoja sekä koulukiusaamista ja nettikiusaamista ilmiöinä. Esittelen kiusaamisen laajoja seurauksia nuorille. Käsittelen myös koulun ja sosiaalityön velvollisuutta huomata, tunnistaa ja puuttua kiusaamiseen.

2.1 KOULUKIUSAAMINEN JA NETTIKIUSAAMINEN

Psykologi Dan Olweus (1992, 14–15) määrittelee koulukiusaamisen kolmen osatekijän kautta. Koulukiusaamiseen liittyy aggressiivinen käytös, tahallisesti toistuvan pahan mielen tai harmin aiheuttaminen ja vallan epätasapaino suhteessa kiusaajien ja kiusattavan välillä. (Mt.) Kiusaaminen tulee erottaa konflikteista ja erimielisyyksistä, joita lasten ja nuorten kesken esiintyy. Ratkaisevaa on tekojen systemaattisuus, niiden kohdistuminen yhteen ja samaan henkilöön sekä valtasuhde, jossa kiusaaja on esimerkiksi iän, fyysisen voiman, tukijoukkojen, sosiaalisen statuksen, muiden ominaisuuksien tai resurssien takia kiusattua vahvempi. (Salmivalli 2010, 12–13.) Koulukiusaamisessa on kyse suhteellisen pysyvistä alistussuhteista, joka on usein näkyvä koko luokkaryhmälle (Pöyhönen 2021, 18). Koulukiusaamisessa olennaista on roolijako. Kiusaaja on alistava ja kiusattu alistettu osapuoli. (Salmivalli 2010, 13.) Muita koulukiusaamisen rooleja ovat kiusaajan apurit tai kannustajat, jotka avustavat kiusaamisessa tai kannustavat siihen. Koulukiusaamisen hiljaisia hyväksyjä ovat nuoret, jotka seuraavat kiusaamista puuttumatta siihen. Puolustajia ovat ne nuoret, jotka uskaltavat puuttua kiusaamiseen esimerkiksi kertomalla aikuisille kiusaamisesta tai asettumalla kiusaajaa vastaan. Pieni vähemmistö kuuluu kiusaajajuhrien ryhmään eli nuoriin, jotka kiusaavat muita, mutta joutuvat myös itse kiusaamisen uhreiksi. (Salmivalli 2010, 38–43.) Kiusaamiseen liittyvät roolit voivat vaihdella nuoren kehityksen aikana. Tämä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi siirtyessä ala-asteelta yläasteelle kiusaajasta voi tulla kiusattu. (Korhonen 2016, 239.)

Koulukiusaamisen tunnistamiseksi on hyödyllistä erottaa toisistaan suora kiusaaminen ja epäsuora kiusaaminen (Olweus 1992, 15). Suoralla kiusaamisella tarkoitetaan avoimia hyökkäyksiä uhria kohtaan joko sanallisesti tai fyysisesti. Sanallinen kiusaaminen voi olla esimerkiksi loukkaavaa

puhetta, nimittelyä, pelottelua ja syrjiviä kommentteja. Sanallinen kiusaaminen on kiusaamisen yleisin muoto sekä poikien että tyttöjen keskuudessa. (Pöyhönen 2021, 20–21.) Fyysinen kiusaaminen voi olla esimerkiksi hakkaamista, tönimistä, lyömistä ja toisen omaisuuden tuhoamista. Suoraa fyysistä kiusaamista esiintyy enemmän poikien keskuudessa. (Korhonen 2016, 238.) Epäsuora kiusaaminen on usein hienovaraisempaa kuin suora kiusaaminen. Sillä tarkoitetaan ryhmän ulkopuolelle jättämistä, juorujen, ilkeiden vitsailujen tai valheiden levittämistä ja pyrkimystä toisen maineen pilaamiseen tai satuttamiseen. Epäsuora kiusaaminen on toiseksi yleisin kiusaamisen muoto, ja tyypillisesti tytöt ovat poikia taipuvaisempi käyttämään epäsuoria kiusaamisen keinoja. (Korhonen 2016, 239; Pöyhönen 2021, 21.) Epäsuora kiusaaminen on usein näkymättömämpää ja täten vaikeasti havaittavissa (Olweus 1992, 15; Pöyhönen 2021, 21).

Kiusaamista voi tapahtua kouluympäristön lisäksi myös internetissä (Salmivalli 2010, 14). Nettikiusaamisesta saatetaan usein puhua omana ilmiönään verrattuna perinteiseen koulukiusaamiseen, vaikka ne ovat usein yhteydessä toisiinsa (Kowalski ym. 2012, 1; Pöyhönen 2021, 23). Nettikiusaamisella on paljon yhteneväisyyksiä perinteisen koulukiusaamisen kanssa, kuten esimerkiksi se, että nettikiusaaminen voi samalla tavalla olla suoraa tai epäsuoraa (Kowalski ym. 2012, 59). Nettikiusaamisella tarkoitetaan kaikkea internetvälitteistä kiusaamista, kuten esimerkiksi sosiaalisen median kautta kiusaamista (Pöyhönen 2021, 23). Erityisen vahingoittavaa nettikiusaamisessa on se, että ennen kiusaamista pystyi pakenemaan kotiin, mutta netin välityksellä voidaan kiusata vuorokauden ympäri. Lähes aina netissä kiusattuja oppilaita kiusataan myös perinteisin koulukiusaamisen muodoin. (Pöyhönen 2021, 27.)

Suomessa koulukiusaamisen yleisyyttä mitataan kahdella laajalla kyselytutkimuksella. Joka toinen vuosi toteutettavalla kouluterveyskyselyllä sekä joka vuosi toteutettavalla KiVa Koulu -tilannekartoituksella. (Pöyhönen 2021, 30.) Sekä Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (THL) toteuttaman kouluterveyskyselyn että KiVa Koulu -tilannekartoituksen tulosten mukaan viimeisen kymmenen vuoden aikana kiusaaminen on vähentynyt Suomessa (Pöyhönen 2021, 38). Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että koulukiusaamiseen tai netissä tapahtuvaan kiusaamiseen voisi kiinnittää aiempaa vähempää huomiota sillä ne ovat yhä tuhansia nuoria koskettavia ilmiöitä, joiden seuraukset ovat moninaisia.

Systemaattisen kiusaamisen uhriksi joutuu Suomessa noin joka kymmenes oppilas (Pöyhönen 2021, 30). Useimpien kansallisten tutkimusten mukaan peruskouluikäisistä kiusattujen lasten osuus on 5–15 prosenttia (Salmivalli 2010, 17). Vuonna 2019 toteutetun kouluterveyskyselyn mukaan perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista yhteensä 5,5 prosenttia raportoi joutuvansa kiusatuksi vähintään kerran viikossa. Vuonna 2021 kiusattujen nuorten osuus oli noussut 6 prosenttiin. Sekä vuoden 2019

että 2021 kouluterveyskyselyissä pojat ilmoittivat kokevansa kiusaamista useammin kuin tytöt. (THL 2021a.) Osa koulukiusaamisesta ja nettikiusaamisesta voi jäädä raportoimatta ja täten pois tilastoista, sillä kiusaamista voi olla vaikea tunnistaa ja siitä voi olla vaikea kertoa muille. Verrattuna sanalliseen tai fyysiseen kiusaamiseen voi epäsuoran kiusaamisen ja nettikiusaamisen tunnistaminen olla haasteellista sekä itse kiusaamiseen osalliselle että ulkopuoliselle henkilölle (Pöyhönen 2021, 21). Myös erityisesti sen tunnistaminen ja myöntäminen, että kiusaa muita saattaa olla haastavaa nuorille (Salmivalli 2010, 81). Kiusaamisen todellinen esiintyvyys voi siis olla paljon suurempaa kuin miltä se näyttää tilastojen valossa.

2.2 KIUSAAMISEN SEURAUKSET JA SIIHEN PUUTTUMINEN

Kiusaamisella on sekä välittömiä että pitkäaikaisia seurauksia kiusatulle, kiusaajalle ja koko luokkayhteisölle (Salmivalli 2010, luku 3). Kiusatuksi joutumisella on erilaisia psykologisia ja sosiaalisia vaikutuksia. Kiusaamisen uhriksi joutuneiden oppilaiden on todettu olevan keskimääräistä ahdistuneempia, masentuneempia, yksinäisempiä ja itsetuhoisempia. He ovat myös heikommassa asemassa luokkayhteisössä. (Pöyhönen 2021, 52.) Kiusaamisen välittömiä vaikutuksia mitattaessa on löydetty vahva yhteys esimerkiksi kiusaamisen uhriksi joutumisen sekä masentuneisuuden välillä, mutta on tärkeää muistaa, että tällaisissa poikkileikkaustutkimuksissa päätelmiä syyseuraussuhteista on mahdoton tehdä. Ei voida tietää aiheuttaako kiusatuksi joutuminen mielenterveyden ongelmia vai valikoituiko kiusatuksi nuori, jolla oli jo valmiiksi mielenterveysongelmia. (Salmivalli 2010, 28.) Tyypillisesti kiusaamisen uhriksi joutuvat epävarmat ja sensitiiviset nuoret (Korhonen 2016, 240; Pöyhönen 2021, 58). Myös provokatiiviset, reaktiivisesti aggressiiviset nuoret, joilla on ongelmia esimerkiksi tunteiden säätelyssä voivat joutua kiusaamisen uhreiksi. Erilaiset yksilölliset ja sosiaaliset tekijät, kuten ylipaino sekä varhainen puberteetti voivat myös altistaa kiusaamisen uhriksi joutumiselle. (Korhonen 2016, 240.) Monet psykologiset ja sosiaaliset ongelmat voivat kuitenkin olla seurausta kiusatuksi joutumisesta (Salmivalli 2010, 28). Kiusaamisen pitkäaikaiset vaikutukset liittyvät masentuneisuuteen, huonoon itsetuntoon sekä vaikeuteen luottaa muihin ihmisiin. Lapsuudessa tai nuoruudessa kiusaamisen uhriksi joutuneet henkilöt kärsivät keskimääräistä enemmän psykiatrisista sairauksista, kuten ahdistuneisuushäiriöstä, mielialahäiriöistä, päihdeongelmista ja itsetuhoisista ajatuksista. (Korhonen 2016, 240; Pöyhönen 2021, 52.) Jopa satunnaisen kiusaamisen on todettu lisäävän riskiä itsetuhoisuuteen ja mielenterveyden häiriöihin. Perinteisen koulukiusaamisen tavoin nettikiusaaminen näyttäisi myös lisäävän kiusaamisen uhrin stressiä ja itsetuhoisia ajatuksia. (Kumpulainen 2016, 103.)

Kiusaaminen on kehityksellinen riski kiusaamisen uhrille, mutta myös niille oppilaille, jotka kiusaavat toisia. Jos kiusaamiseen ei puututa, kiusaajalla on riski jatkaa toisia alistavaa aggressiivista käytöstä myös myöhemmin elämässä. (Salmivalli 2010, 30.) Aggressiivisilla toisia kiusaavilla nuorilla on myös riski myöhempään ongelmakäyttäytymiseen, kuten rikollisuuteen tai päihteiden väärinkäyttöön aikuisiällä (Kumpulainen 2016, 104; Olweus 1992, 36). Toisia kiusaavilla nuorilla on myös riski mielenterveyden ongelmiin ja käytöshäiriöihin (Korhonen 2016, 240). Kiusaajauhreilla esiintyy runsaasti käytösoireita sekä emotionaalista oireilua ja heitä pidetäänkin usein vaikeimmin psyykkisesti oireilevana ryhmänä (Kumpulainen 2016, 103). Kiusaajan, kiusatun sekä kiusaajauhrin kannalta on erittäin tärkeää, että kiusaaminen huomataan ja siihen puututaan, koska erityisesti pitkään jatkunut kiusaaminen on riski lapsen tai nuoren myöhemmälle kehitykselle (Salmivalli 2010, 31).

Jokaisella opetukseen osallistuvalla on perusopetuslain (1998/628) 29§ mukaan oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulukiusaaminen rikkoo tämän turvallisen opiskeluympäristön ja siksi siihen puuttuminen on välttämätöntä. Koulukiusaaminen on monitasoinen ilmiö ja tästä syystä myös kiusaamiseen puuttumisen täytyy olla monitasoista ja sisältää monenlaista yhteistyötä (Pöyhönen 2021, 149). Koulukiusaamiseen voidaan puuttua yksilön, ryhmän tai koulun tasolla. Myös kiusaamiseen osallisten oppilaiden huoltajat on hyvä ottaa mukaan kiusaamisen vastaiseen työskentelyyn. (Salmivalli 2010.) Pelkkä yksittäisiin kiusaamistilanteisiin puuttuminen ei riitä vaan kiusaamistapaukset täytyy selvittää ja niihin puuttua systemaattisesti ja suunnitelmallisesti (Pöyhönen 2021, 155). Koulun henkilökunnan asenteet, tavat ja käyttäytyminen ovat ratkaisevia tekijöitä kiusaamisen estämisessä ja kontrolloinnissa (Olweus 1992, 46).

Opiskeluhuollon koulukuraattorin palveluilla pyritään oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 7§ mukaan edistämään kouluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden läheisten kanssa ja tukemaan opiskelijoiden hyvinvointia, oppimista, sekä psyykkisiä ja sosiaalisia valmiuksia. Koulukiusaamisen lopettamiseksi on tehtävä yhteistyötä monen eri tahon kanssa ja myös opiskelijahuolto on hyvä ottaa työskentelyyn mukaan. Kouluissa tehtävän sosiaalityön tavoitteena on sosiaalityön keinoin lapsen ja nuoren myönteisen kokonaiskehityksen, hyvinvoinnin ja koulunkäynnin tukeminen. Tämän lisäksi koulukuraattorin työn tavoitteina ovat opiskelijoiden elämässä olevien riskitekijöiden tunnistaminen ja ongelmien ennaltaehkäisy. (Kerola ym. 2006.) Koulukuraattorilla voi siis olla merkittävä rooli koulukiusaamisen ennaltaehkäisyssä sekä siihen puuttumisessa ja kouluissa tehtävällä sosiaalityöllä voidaan edistää nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia (Kerola ym. 2006; Wallin 2011, 67).

3 ITSETUHOISUUS

Itsetuhoisuutena pidetään itsemurha-ajatuksia, itsemurhan suunnittelua, itsensä vahingoittamista ja sellaista riskialtista käytöstä, johon liittyy kuolemanvaara (Marttunen ym. 2016, 392). Tässä osiossa määrittelen sen, mitä itsetuhoisuus on ja tuon esiin itsetuhoisuudelle altistavia tekijöitä. Tarkastelen erityisesti nuorten itsetuhoisuutta, sen eri muotoja ja nuorten itsetuhoisuuden yleisyyttä. Lisäksi käsittelen myös itsetuhoisuuden tunnistamista, hoitoa ja sen ennaltaehkäisyä sekä sivuan sosiaaliryönnön roolia itsemurhien ehkäisyssä.

3.1 ITSETUHOISUUDEN MÄÄRITELMÄ

Itsetuhoisuudella tarkoitetaan ajatuksia ja tekoja, joihin liittyy henkeä tai terveyttä uhkaavan riskin ottaminen tai itsensä vahingoittaminen (Marttunen 2013, 109; Pelkonen & Strandholm 2013, 125). Itsetuhoisella ajattelulla tarkoitetaan itsemurhan ajattelua tai itsemurhan toteutuksen suunnittelua. Itsetuhoisten ajatusten vakavuus voi vaihdella epämääräisistä kuolemantoiveista aktiiviseen itsemurhan suunnitteluun. (Rytilä-Manninen 2018, 43.) Itsetuhoisuutta voidaan tarkastella eräänlaisena jatkumona, jossa itsetuhoisia ajatuksia ja kuolemantoiveita seuraavat konkreettinen itsemurhan suunnittelu ja edelleen itsemurhan yrittäminen ja itsemurha (Karlsson ym. 2007, 1; Pelkonen & Strandholm 2013, 125). Itsetuhoisen käyttäytyminen on siis eräänlainen siirtymä itsetuhoisista ajatuksista tarkoitukselliseen kuoleman tavoitteluun käytännössä (Rytilä-Manninen 2018, 43). Myös viiltely tai muunlainen itsensä tarkoituksellinen vahingoittaminen lasketaan itsetuhoiseksi käyttäytymiseksi (Pelkonen & Strandholm 2013, 133). Itsensä vahingoittaminen määritellään oman kehon tietoiseksi ja vapaaehtoiseksi vahingoittamiseksi ja siihen ei liity itsemurhatarkoitusta (Marttunen ym. 2016, 393).

Itsetuhoisuus jaetaan epäsuoraan ja suoraan itsetuhoisuuteen (Marttunen 2013, 109; Marttunen ym. 2016, 393; Pelkonen & Marttunen 2004, 893). Epäsuoralla itsetuhoisuudella tarkoitetaan sellaista käyttäytymistä, joka voi aiheuttaa kuolemanvaaran, mutta jossa ei ole tietoista pyrkimystä kuolla (Marttunen 2013, 110; Marttunen ym. 2016, 393). Epäsuorasti itsetuhoinen henkilö voi esimerkiksi päättää ottaa henkeä uhkaavia riskejä, kuten toimia holtittomasti liikenteessä tai käyttää kohtuuttomasti päihteitä. Epäsuora itsetuhoisuus voi näkyä myös terveyden laiminlyömisinä, kuten vakavan sairauden hoidosta piittaamattomuutena. Myös itsensä nälkiinnyttämistä tai sairaalloista laihduttamista voidaan pitää epäsuorana itsetuhoisuutena. (Marttunen 2013, 110.) Epäsuoran itsetuhoisuuden eri muodot voivat liittyä impulsiiviseen käyttäytymiseen, tyydytyksen tavoitteluun

tai ahdistuksen lievittämiseen (Marttunen ym. 2016, 393). Suoralla itsetuhoisuudella tarkoitetaan itsensä vahingoittamista, itsetuhoisia ajatuksia, itsemurhayrityksiä ja itsemurhia (Marttunen 2013, 110).

Yleensä itsetuhoisen käyttäytymisen motiivina on ainakin jossain määrin halu kuolla (Karlsson ym. 2007, 1; Pelkonen & Strandholm 2013, 125). Kuitenkin itsensä vahingoittamiseen esimerkiksi viiltelemällä liittyy harvoin kuolemanhalu, vaan yleensä itsensä vahingoittamisen tarkoituksena on helpottaa pahaa oloa (Suomalainen ym. 2018, 857). Itsetuhoisuuden riskitekijöitä niin aikuisilla kuin nuorilla ovat aikaisempi itsetuhoisen käyttäytyminen, psykiatrinen sairastavuus ja erilaiset psykososiaaliset tekijät (Suominen & Valtonen 2013, 881–882). Itsetuhoiset ajatukset tai itsetuhoisen käyttäytyminen eivät kuitenkaan itsessään ole psyykkisiä häiriöitä, vaan ne voivat liittyä mihin tahansa psyykkiseen häiriöön kuten masennukseen, ahdistukseen, erilaisiin persoonallisuushäiriöihin tai psykoottisuuteen (Pelkonen & Strandholm 2013, 125). Itsetuhoisuus on tyypillisesti monien pitkäaikaisten vaikutusten aiheuttamaa, eikä mikään yksittäinen tekijä selitä itsetuhoisia ajatuksia tai käyttäytymistä. Myös yksittäinen elämäntapahtuma voi pitkäaikaisten vaikutusten ohella toimia laukaisevana tekijänä ja itsetuhoisista ajatuksista siirtyminen konkreettisiin itsetuhoisiin tekoihin saattaa tapahtua impulsiivisesti, erityisesti nuorilla. (Karlsson ym. 2007, 3.)

3.2 NUORTEN ITSETUHOISUUS

THL (2022) määrittelee nuoruusiän kolmen kehitysvaiheen kautta, joita ovat varhaisnuoruus, keskinuoruus ja myöhäisnuoruus. Varhaisnuoruuteen kuuluvat ikävuodet 12–14, keskinuoruuteen kuuluvat ikävuodet 15–17 ja myöhäisnuoruuteen kuuluvat ikävuodet 18–22 (THL 2022). Kuitenkin Suomen nuorisolain perusteella kaikki alle 29-vuotiaat ovat nuoria (Nuorisolaki 1285/2016). Tutkielmassani tarkoitan nuorella 12–29-vuotiaita.

Itsetuhoisuuden esiintyminen on voimakkainta 15–19-vuotiailla nuorilla (Karlsson ym. 2007, 1). Itsetuhoiset ajatukset ovat yleisempiä nuoruusiän alussa, kun taas itsetuhoisen käyttäytymisen esiintyvyys on suurinta nuoruusiän lopussa (Ryttilä-Manninen 2018, 44). Itsensä vahingoittaminen alkaa tyypillisesti 12–24 vuoden iässä. Nuorten yleisin itsensä vahingoittamisen muoto on viiltely, mutta myös muunlaista itsensä vahingoittamista esimerkiksi itsensä hakkaamista, puremista ja polttamista voi esiintyä. (Marttunen ym. 2016, 393.) Itsensä vahingoittamista on arvioitu esiintyvän nuorten keskuudessa 6–15 prosentilla (Marttunen 2013, 112). Esimerkiksi Laukkasen ja kumppaneiden (2008) tutkimuksessa todettiin, että 11,5 prosenttia 13–18-vuotiaista suomalaisista

nuorista oli viillellyt itseään ainakin kerran elämänsä aikana ja 10,2 prosenttia nuorista oli vahingoittanut itseään muulla tavalla.

Suomessa nuorten tekemiä itsemurhia raportoidaan yhtä paljon kuin aikuisten, mikä on harvinaista muualla maailmassa (Uusitalo 2007, 10). Suomessa nuorten itsemurhakuolleisuus onkin kansainvälisten vertailujen mukaan suurta. Itsemurhayritykset ja itsemurhat ovat lapsilla harvinaisia, mutta nuoruudessa ne lisääntyvät voimakkaasti ja liittyvät useimmiten ajankohtaisiin vaikeuksiin nuorten elämässä. (Marttunen 2013, 111–112; Marttunen ym. 2016, 392.) Maailman terveysjärjestön (WHO) vuonna 2021 toteuttaman väestötutkimuksen mukaan itsemurha on kansainvälisesti neljänneksi yleisin kuolinsyy 15–19-vuotiailla nuorilla. Tyttöillä itsemurha oli kolmanneksi yleisin kuolinsyy tässä ikäryhmässä, kun taas pojilla vasta neljänneksi yleisin (WHO 2021). Vaikka itsemurhayritykset ovat yleisempiä tyttöillä niin nuorten itsemurhista suurempi osa on kuitenkin poikien kuolemia (Marttunen 2013, 111).

Mitään yhtä yksinkertaista selitystä nuorten itsetuhoisuudelle ei ole löydetty, vaan itsetuhoisuus on seurausta useiden erilaisten tekijöiden, kuten psykologisten, sosiaalisten, biologisten ja kulttuuristen tekijöiden monimutkaisesta yhteisvaikutuksesta (Marttunen ym. 2016, 395). Itsetuhoisuuden taustalla voi olla haasteita elämänhallinnassa, ristiriitoja ihmissuhteissa, somaattisia kiputiloja, päihteiden liiallista käyttöä tai oireita mielialan kanssa (Suomalainen ym. 2018, 859). Erilaiset persoonallisuustekijät, kuten impulsiivisuus ja perfektionismi, sekä mielenterveyden häiriöt, kuten masennus ja ahdistuneisuushäiriö, ovat itsetuhoisuuden riskitekijöitä. Muita itsetuhoisuuden riskitekijöitä ovat sosiodemografiset tekijät, kuten alhainen sosioekonominen asema ja koulutustaso, perheeseen liittyvät tekijät, kuten ristiriidat perhesuhteissa, ja kielteiset elämäntapahtumat, kuten ihmissuhdevaikeudet ja koulukiusaaminen. (Karlsson ym. 2007, 3; Marttunen ym. 2016, 396.)

Nuorten itsetuhoisuus on yleinen ilmiö, mutta se on vaikeasti tunnistettavissa ja ymmärrys siitä on usein heikkoa (Salmi ym. 2018, 157). Nuorten itsetuhoisuus jää myös helposti havaitsematta, sillä nuoret osaavat salata ja peittää oman itsetuhoisuutensa eivätkä hae siihen apua tai välttämättä edes tunnista omaa avun tarvettaan (Salmi ym. 2014, 12–13). Itsetuhoisen käyttäytyminen, kuten itsensä vahingoittaminen, voi olla helpommin havaittavissa ja täten tilastoitavissa, mutta on muistettava, että itsetuhoisuutta ilmenee myös ajatusten tasolla. Itsetuhoisten ajatusten tunnistaminen voi olla erityisen haastavaa, mikäli itsetuhoisia ajatuksia omaava nuori ei tuo asiaa ilmi. (Salmi ym. 2014, 21.) Todellisuudessa itsetuhoisuudesta kärsiviä nuoria voi siis olla paljon enemmän kuin mitä edellä esitetyt tilastot antavat ymmärtää.

3.3 ITSETUHOISUUDEN TUNNISTAMINEN, HOITO JA ENNALTAEHKÄISY

Itsetuhoisen käyttäytymisen riski on otettava huomioon nuoren oireillessa psyykkisesti tai mikäli nuorella esiintyy toimintakyvyn häiriöitä koulussa, kaveripiirissä tai kotona (Pelkonen & Strandholm 2013, 127). Nuori kuitenkin harvoin kertoo spontaanisti itsetuhoisista ajatuksista ja jos kertoo, niin todennäköisemmin ikätovereilleen kuin aikuisille (Karlsson ym. 2007, 4; Pelkonen & Strandholm 2013, 127). Siksi nuorelta onkin tärkeä kysyä suoraan itsetuhoisuudesta, mikäli huoli siitä herää. Itsetuhoisista ajatuksista tai itsetuhoisuudesta puhuminen ei lisää riskiä itsetuhoiseen käyttäytymiseen vaan päinvastoin ahdistavien ajatusten kertominen luotettavalle aikuiselle voi helpottaa nuoren ahdinkoa. (Karlsson ym. 2007, 4.) Nuoren itsetuhoisuuden tunnistamisessa ja hoidossa kaikkein tärkeintä on pysähtyä ja pyrkiä luomaan nuoreen sellainen kontakti, että nuoren tilannetta päästään arvioimaan (Karlsson ym. 2007, 7). Kaikkiin nuoren viittauksiin itsemurha-ajatuksista tai itsemurha-aikeista on suhtauduttava vakavasti ja selvitettävä mitä nuori tarkoittaa. Yleensä nuoren itsetuhoisuuteen liittyy toive siitä, että saa apua ja näin ollen itsetuhoisuudesta kertovaa nuorta ei saa jättää ilman tukea ja asianmukaista hoitoa. (Marttunen 2013, 116–118; Pelkonen & Strandholm 2013, 134.)

Keskeisimpiä toimenpiteitä itsemurhien ennaltaehkäisyssä ovat itsemurhariskissä olevan nuoren mahdollisimman varhainen tunnistaminen sekä mielenterveyden häiriöiden asianmukainen hoito (Pelkonen & Marttunen 2004, 894). Itsetuhoisen käyttäytyminen on tunnistettava mahdollisimman varhain ja tämä on mahdollista esimerkiksi kouluissa. Opiskeluterveydenhuolto ja opiskelijahuoltoon kuuluvat koulupsykologit ja koulukuraattorit ovat itsetuhoisesti käyttäytyvälle nuorelle keskeinen tuki arjessa. (Suomalainen ym. 2018, 862.) Itsetuhoisen nuoren hoitoon hakeutumisessa aikuisen tuki on usein tarpeen ja itsetuhoinen nuori kuuluu aina erikoissairaanhoidon piiriin (Marttunen 2013, 118; Pelkonen & Strandholm 2013, 133). Kuitenkin nuoren itsetuhoisuuden ennaltaehkäisyyn on ulotuttava myös psykiatrisen erikoissairaanhoidon ulkopuolelle perustason toimipisteisiin niin terveydenhuoltoon, kouluihin kuin sosiaalitoimeenkin (Pelkonen & Marttunen 2004, 897).

Suomessa on tunnistettu, että itsetuhoisuuden ja itsemurhien ennaltaehkäisy vaatii tehostamista ja lisää uusia keinoja. Itsemurhien ennaltaehkäisyä varten sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt Kansallisen mielenterveysstrategian ja itsemurhien ehkäisyohjelman vuosille 2020–2030. Itsemurhien ehkäisemiseksi esitettäviä keinoja ovat hoidon kehittäminen, itsemurhakeinoihin vaikuttaminen, varhaistuen tarjoaminen, riskiryhmien tukeminen, tietoperusteisuuden ja tutkimuksen vahvistaminen, mediaosaamisen lisääminen ja asenteisiin vaikuttaminen. Ohjelma kattaa myös lapsiin ja nuoriin liittyvän itsemurhien ennaltaehkäisyyn. (Vorma ym. 2020.)

Suomalaisen sosiaalityön keskiössä ei ole ollut itsemurhien ehkäisy. Tästä huolimatta sosiaalityön tulisi ottaa itsetuhoisuuden ja itsemurhien torjumisessa sekä ennaltaehkäisyssä suurempaa roolia. Sosiaalityön keinoin on mahdollista tehdä konkreettisia muutoksia itsetuhoisuudelle altistaviin sosiaalisiin ongelmiin. (Toivonen 2018, 36.) Keinoja näiden muutosten aikaansaamiselle ovat esimerkiksi perheen sisäisten ristiriitojen selvittäminen ja taloudellisen tilanteen turvaaminen. Lastensuojelulain (417/2007) 36§ nojalla voidaan tukea itsetuhoista nuorta ja hänen koko perhettään erilaisin tukitoimin, kuten perhetyön ja taloudellisen tuen avulla. Lastensuojelulaki (417/2007) velvoittaa turvaamaan turvallisen kasvuympäristön nuorelle, jota itsetuhoisuus uhkaa. Itsetuhoisuuden ja itsemurhien ehkäisyssä sosiaalityön vastuisiin kuuluu yksilökohtainen asiakastyö, työskentely perheen ja yhteisön tasolla, rakenteellinen sosiaalityö sekä moniammatillisen yhteistyön koordinaatio (Toivonen 2018, 73).

4 TUTKIMUKSEN TAVOITE JA TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa esittelen ensin tutkielmani tavoitteen ja tutkimuskysymyksen. Sitten esittelen käyttämäni tutkimusmenetelmän eli kirjallisuuskatsauksen ja käsittelen tutkielmani tutkimusetiikkaa. Tämän jälkeen avaan aineiston tuottamisen prosessia ja aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerejä. Lopuksi esittelen vielä aineistoni kuvauksen ja analyysin.

Kiusaaminen ja nuorten itsetuhoisuus ovat molemmat yhteiskunnallisesti huolta aiheuttavia ilmiöitä, ja tietoisuutta niistä tulee lisätä sekä sosiaalityön että muiden nuorten kanssa työskentelevien ammattiryhmien kentällä. Kiusaamisen vaikutuksista nuorten itsetuhoisuuteen on relevanttia tehdä tutkimusta, jotta niiden keskinäistä suhdetta voidaan ymmärtää paremmin ja tämän myötä toteuttaa vaikuttavia tutkimukseen perustuvia interventioita niiden vähentämiseksi. Itsetuhoisuudelle altistavia tekijöitä on tärkeä tunnistaa, jotta niihin voidaan puuttua ja tätä kautta ennaltaehkäistä vakavampia itsetuhoisuuden muotoja, kuten itsemurhayrityksiä tai itsemurhia.

Tutkielmani tavoitteena on kirjallisuuskatsauksen avulla selvittää perinteisen koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoisuuteen analysoimalla aiheesta aiemmin tehtyjä tutkimuksia. Tutkimuskysymykseni on:

Millaisia vaikutuksia kiusaamisella on nuorten itsetuhoisuuteen?

4.1 KATSAUS TUTKIMUSMENETELMÄÄN JA TUTKIMUSETIIKKAAN

Tutkielmani tutkimusmenetelmä on systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Review -tutkimuksen eli kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on tarjota tietystä aihepiiristä tehty yleiskatsaus, yhteenveto tai tiivistelmä (Kallio 2006, 19). Systemaattista kirjallisuuskatsausta käytetään syventämään tietoa tutkittavasta ilmiöstä, josta on jo valmiiksi tutkittua tietoa ja tuloksia (Tuomi & Sarajärvi 2018, 138). Menetelmässä siis sovelletaan muita aihepiiristä aiemmin tehtyjä tutkimuksia ja niiden tuottamaa tietoa aineistona. Kirjallisuuskatsauksessa rakennetaan synteesi jo aikaisemmin julkaistujen tutkimusten analyysin pohjalta. (Kallio 2006, 21.) Menetelmässä määritellään etukäteen katsauksen kohde, keskeisimmät käsitteet ja esitetään kriteerit, joiden perusteella tutkimuksia otetaan mukaan analyysiin (Koivisto & Haverinen 2006, 112). Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tekeminen etenee prosessina, johon kuuluu tutkimuskysymyksen valitseminen, hakumenetelmien ja -kriteerien määrittäminen, aineiston hakeminen valintakriteerien mukaisesti ja tulosten raportointi (Crisp 2015, 287).

Tätä tutkielmaa tehdessäni kiinnitin erityistä huomiota tutkimusetiikkaan. Kiusaaminen ja itsetuhoisuus ovat molemmat aiheita, joita voi olla vaikea ottaa puheeksi ja jotka herättävät monenlaisia tunteita. Tiedostan, että omat arvoni, uskomukseni ja asenteeni voivat vaikuttaa tutkielman objektiivisuuteen ja siksi tutkielmaa tehdessäni kiinnitin huomiota tutkielman läpinäkyvyyteen ja tekemieni valintojen tarkkaan raportointiin. Raportoin tutkimusprosessin, tekemäni valinnat ja päätökset selkeästi ja avoimesti sekä käytin aineistona vain Tampereen yliopiston kirjaston tietokannoista löytyviä vertaisarvioituja tutkimusartikkeleita. Tutkimusmenetelmänä käytin systemaattisen kirjallisuuskatsauksen menetelmää mihin sisältyy käytetyn aineiston väärintulkinnan mahdollisuus. Tutkielmaa tehdessäni perustin tekemäni tulkinnat sekä johtopäätökset luotettaviin lähteisiin, jotka merkitsin asianmukaisesti ja huolellisesti. Tutkielmani käsittelee erittäin herkkiä aiheita, kiusaamista sekä itsetuhoisuutta ja siksi kirjoitan aiheesta mahdollisimman sensitiivisesti.

4.2 AINEISTON TUOTTAMINEN JA VALINTAKRITEERIT

Aloitin aineiston hakemisen tammikuussa 2022 etsimällä tutkimusaiheeseeni liittyvää kirjallisuutta Andor-tietokannasta hakusanoilla *koulukiusaaminen*, *kiusaaminen*, *itsetuhoisuus*, *itsemurha*, *itsemurhayritykset* ja *nuoret*. Tuloksia läpikäydessäni huomasin, että tutkimuskysymykseeni vastaavia suomenkielisiä vertaisarvioituja tutkimusartikkeleita ei ole, joten päädyin hakemaan aineistoa englanniksi. Olen hakenut aineistoa eri tietokannoista kuten Andorista, ProQuestista ja Finnasta. Parhaiten lähdekirjallisuutta löytyi Andorista. Olen käyttänyt aineiston hakemiseen hakusanoja, kuten *school*, *bullying*, *self-harm*, *suicide*, *suicide attempt*, *suicidal ideation*, *suicidal thoughts*, *peer victimization*, *youth*, *adolescent* ja *association*. Olen käyttänyt myös erilaisia hakulauseyhdistelmiä, kuten *bullying AND suicid* AND school AND "self-harm" AND (youth OR adoles*)*. Hakua vastaavia englanninkielisiä vertaisarvioituja tutkimusartikkeleja löytyi tuhansia, joten rajasin hakua Andorissa vielä Andor-tietokannan omilla rajauksilla *Bullying, Suicide & Suicide Attempts* ja *Adolescents*. Rajasin hakua myös vertaisarvioituihin lehtiartikkeleihin ja tämä tuotti 445 tulosta. Näistä tuloksista tallensin itselleni luettavaksi 48 artikkelia, joiden tiivistelmät luin tarkemmin. Tiivistelmien lukemisen jälkeen valitsin lähempään tarkasteluun 23 artikkelia, joista vielä kahdeksan artikkelia karsiutui pois sillä ne eivät täyttäneet tutkielmani sisäänottokriteereitä. Valitsin aineistooni lopulta 15 vertaisarvioitua tutkimusartikkelia. Aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit olen koonnut alla esitettyyn taulukkoon (Taulukko 1).

Taulukko 1. Aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Vertaisarvioitu tieteellinen tutkimusartikkeli	Vertaisarvioimaton artikkeli
Englanninkielinen	Muu kuin englanninkielinen
Julkaistu vuonna 2005 tai sen jälkeen	Julkaistu ennen vuotta 2005
Artikkeli vastaa tutkimuskysymykseen	Artikkeli ei vastaa tutkimuskysymykseen
Tutkimuksen kohteena 12–29-vuotiaat nuoret	Tutkimuksen kohteena muut kuin 12–29-vuotiaat nuoret

4.3 AINEISTON KUVAUS JA ANALYYSI

Aineistoni koostuu 15 vertaisarvioidusta tutkimusartikkelista, joissa on hyödynnetty kvantitatiivisia menetelmiä. Kahdeksan tutkimusta on toteutettu kyselytutkimuksina (Baiden & Tadeo 2020; Hinduja & Patchin 2010; Kim ym. 2009; Koyanagi ym. 2019; Peng ym. 2019; Roh ym. 2015; Sampasa-Kanyinga ym. 2014; Zaborskis ym. 2019), kaksi kysely- ja haastattelututkimuksen yhdistelmänä (Bang, & Park 2017; Ford ym. 2017) ja viisi tutkimusta pitkittäistutkimuksena (Brunstein-Klomek ym. 2009; Heikkilä ym. 2012; Lereya ym. 2014; O’Reilly ym. 2021; Sigurdson ym. 2018). Tutkimuksissa on käytetty aineiston analysoimiseen erilaisia tilastollisia menetelmiä, kuten khiin neliötestiä, logistista regressioanalyysia ja monimuuttujamenetelmiä. Aineisto koostuu kansainvälisistä tutkimusartikkeleista, joista kolme on toteutettu Koreassa, kaksi Suomessa, kaksi Yhdysvalloissa, yksi Kiinassa, yksi Norjassa, yksi Ruotsissa, yksi Kanadassa, yksi Australiassa, yksi Iso-Britanniassa, yksi Israelissa, Liettuassa ja Luxemburgissa ja yhdessä tutkimuksessa on mukana 48 maata. Aineiston tutkimuksista kahdessa tutkitaan kiusaamisen vaikutuksia itsetuhoisiin ajatuksiin (Baiden & Tadeo 2020; Heikkilä ym. 2012), viidessä tutkitaan kiusaamisen vaikutuksia itsetuhoiseen käyttäytymiseen (Bang & Park 2017; Brunstein-Klomek ym. 2009; Koyanagi ym. 2019; Lereya ym. 2014; O’Reilly ym. 2021) ja kahdeksassa tutkitaan kiusaamisen vaikutuksia sekä itsetuhoisiin ajatuksiin että itsetuhoiseen käyttäytymiseen (Ford ym. 2017; Hinduja & Patchin 2010; Kim ym. 2009; Peng ym. 2019; Roh ym. 2015; Sampasa-Kanyinga ym. 2014; Sigurdson ym. 2018; Zaborskis

ym. 2019). Tutkimusmenetelmien yksipuolisuus voi näyttäytyä aineistoa rajaavana tekijänä, mutta tutkimusotokset ja havaintoyksiköiden määrät ovat hyvin laajoja osassa tutkimuksia.

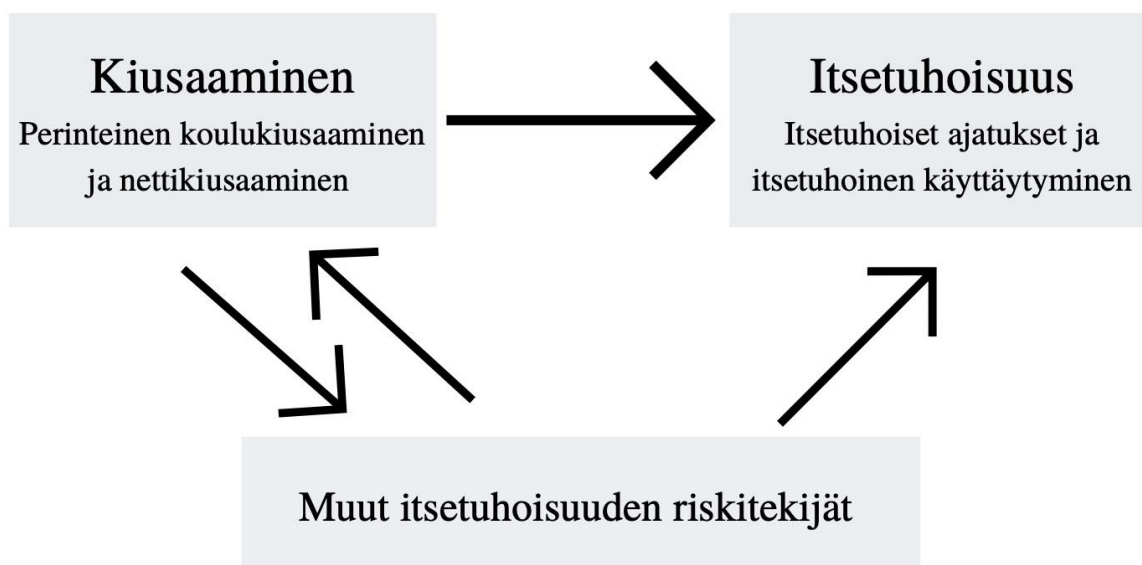
Tutkielmani aineistoon valikoituneista 15 tutkimusartikkelista koostin ensin taulukon (ks. liite 1), johon kirjasin ylös tutkimuksen tarkoituksen, kohdemaan, tutkimusmenetelmän, käytetyn aineiston, kohderyhmän sekä keskeisimmät tulokset. Tämän jälkeen kävin tarkemmin läpi muistiinpanojani ja huomasin aineistossa toistuvia teemoja, jotka olivat olennaisia tutkimuskysymyksen kannalta. Käytin aineiston analyysia tehdessäni sisällönanalyysia, jonka avulla aineiston sisältämä tieto järjestetään selkeään ja tiiviiseen muotoon. Menetelmän tarkoituksena on luoda selkeyttä käytettävään aineistoon, jotta voidaan tehdä luotettavia ja täsmällisiä johtopäätöksiä ilmiöstä, jota tutkitaan. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 122.) Aineistosta löytämiäni teemoja olivat itsemurha-ajatukset, itsensä vahingoittaminen, itsemurhayritykset ja itsemurhat. Sisällönanalyysia voidaan toteuttaa aineistolähtöisesti, teorialähtöisesti tai teoriaohjaavasti (Tuomi & Sarajärvi 2018, 121). Käytin tutkielmani aineiston analyysissa teoriaohjaavaa sisällönanalyysia. Teoriaohjaavassa sisällönanalyysissa teemat syntyvät, kun aineisto liitetään analyysin edetessä teoreettisiin käsitteisiin (Tuomi & Sarajärvi 2018, 133). Luokittelin aineistosta löytämäni teemat tutkielmani teoreettisen viitekehyksen pohjalta kahteen pääteemaan, jotka ovat itsetuhoiset ajatukset ja itsetuhoisen käyttäytyminen.

Kiusaamisen ja itsetuhoisuuden yhteys on hyvin moniulotteinen ja siksi on vaikea todeta suoraa kausaaliteettia niiden välillä. Tutkielmani analyysia tehdessäni vältin yksinkertaistamasta näiden ilmiöiden välistä yhteyttä liikaa. Erityisesti aineiston poikkileikkaustutkimusten perusteella ei voida osoittaa kausaaliteettia kiusaamisen ja itsetuhoisuuden välillä, mutta pitkittäistutkimusten avulla voidaan jo paremmin tarkastella näiden ilmiöiden yhteyttä ja tehdä päätelmiä syyseuraussuhteista, vaikka tästäkin huolimatta muut itsetuhoisuuteen altistavat tekijät on otettava analyysia tehdessä huomioon.

5 KIUSAAMISEN VAIKUTUKSET NUORTEN ITSETUHOISUUTEEN

Tässä luvussa esittelen aineistosta löytämäni kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisuuteen, eli tutkielmani tulokset. Sekä perinteisen koulukiusaamisen että netissä tapahtuvan kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisuuteen ovat moninaisia. Aineiston perusteella voidaan sanoa, että kiusaaminen ja nuorten itsetuhoiset ajatukset sekä itsetuhoisen käyttäytyminen korreloivat keskenään ja että koulukiusaaminen ja nettikiusaaminen ovat molemmat riskitekijöitä nuorten itsetuhoisuudelle. Muita riskitekijöitä ovat esimerkiksi sukupuoli, mielenterveyden ongelmat, traumaattiset kokemukset ja sosioekonomiset tekijät. Tarkastelen ensin kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoisiin ajatuksiin. Tämän jälkeen esittelen kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoiseen käyttäytymiseen, johon sisältyy itsensä vahingoittaminen, itsemurhayritykset ja itsemurhat. Tarkastelen sekä itsetuhoisten ajatusten että itsetuhoisen käyttäytymisen kohdalla tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden väliseen yhteyteen.

Kuvio 1. Kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisuuteen

Aineiston perusteella kiusaaminen voi vaikuttaa nuorten itsetuhoisuuteen ainakin kahdella tavalla. Kiusaaminen voi itsenäisesti suoraan lisätä riskiä itsetuhoisiin ajatuksiin ja itsetuhoiseen käyttäytymiseen nuorilla. Kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden välistä yhteyttä voivat myös epäsuorasti välittää, joko osittain tai kokonaan, muut itsetuhoisuuden riskitekijät, kuten masennus. Tärkeää on huomata myös se, että muut itsetuhoisuuden riskitekijät voivat altistaa esimerkiksi kiusaamisen uhriksi joutumiselle.

5.1 ITSETUHOISET AJATUKSET

Kiusaamisen välittömiin vaikutuksiin liittyy kohonnut itsetuhoisten ajatusten riski sillä aineiston poikkileikkaustutkimusten perusteella koulukiusaamiseen ja nettikiusaamiseen osallisena olevilla nuorilla on suurempi riski kokea itsetuhoisia ajatuksia kuin nuorilla, jotka eivät ole millään tavalla osallisena kiusaamiseen (Hinduja & Patchin 2010; Baiden & Tadeo 2020; Zaborskis ym. 2019). Kiusaamisen ja itsetuhoisten ajatusten välisen yhteyden ymmärtäminen on tärkeää, jotta itsetuhoisista ajatuksista kärsiviä nuoria voidaan tunnistaa ja auttaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa (Baiden & Tadeo 2020). Heikkilän ja kumppaneiden (2012) tutkimuksessa tutkittiin kiusaamisen pitkäaikaisia vaikutuksia nuorten itsetuhoisiin ajatuksiin kartoittamalla nuorten kiusaamiskokemuksia ja itsetuhoisia ajatuksia kahden vuoden seurantajaksolla nuorten ollessa 15-vuotiaita ja 17-vuotiaita. Tutkimuksen havainnot osoittavat, että nuoruudessa koulukiusaamiselle altistuneet nuoret ovat alttiita itsetuhoisille ajatuksille myös pitkällä aikavälillä. Itsetuhoisille ajatuksille altistavien tekijöiden, kuten koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen, varhaisen tunnistamisen ja niihin puuttumisen voidaan odottaa ehkäisevän itsetuhoisia ajatuksia myös pitkällä aikavälillä (Heikkilä ym. 2012, 100).

Kiusaamisen uhriksi tai kiusaajauhriksi joutuminen on suurempi riskitekijä itsetuhoisille ajatuksille kuin kiusaajana oleminen (Ford ym. 2017; Hinduja & Patchin 2010; Baiden & Tadeo 2020; Zaborskis ym. 2019). Fordin ja kumppaneiden (2017, 903) poikkileikkaustutkimuksessa, johon osallistui 3537 nuorta, todettiin, että kiusaajauhreilla on suurin riski kokea itsetuhoisia ajatuksia. Seuraavaksi suurin riski itsetuhoisten ajatusten kokemiseen todettiin olevan kiusaamisen uhreilla ja sitten vasta kiusaajilla (Ford ym. 2017, 897). Myös Pengin ja kumppaneiden (2019) poikkileikkaustutkimuksessa, johon osallistui yhteensä 2 647 nuorta, kiusaajauhrit tunnistettiin ryhmäksi, jolla oli suurin riski itsetuhoisiin ajatuksiin. Heikkilän ja kumppaneiden (2012) pitkittäistutkimuksessa osoitettiin, että itsetuhoiset ajatukset ovat myös pitkällä aikavälillä yleisempiä entisten kiusaamisen uhrien keskuudessa verrattuna kiusaajiin. Vaikka näyttäisi siltä, että kiusaajauhreilla ja kiusatuilla on suurempi riski kokea itsetuhoisia ajatuksia kuin kiusaajilla, on tärkeää kohdentaa koulukiusaamisen ehkäisemiseen tähtääviä toimenpiteitä myös kiusaajiin (Heikkilä ym. 2012, 100).

Perinteisen koulukiusaamisen rinnalle on noussut myös suhteellisen uusi kiusaamisen muoto, netissä tapahtuva kiusaaminen. Suurin todennäköisyys kokea itsetuhoisia ajatuksia on niillä nuorilla, jotka ovat sekä perinteisen koulukiusaamisen että nettikiusaamisen uhreja (Baiden & Tadeo 2020; Peng ym. 2019; Zaborskis ym. 2019). Tämä voi mahdollisesti johtua siitä, että nuoret, jotka altistuvat näille molemmille kiusaamisen muodoille voivat kokea, että heillä ei ole turvallista paikkaa, johon paeta kiusaamista (Peng ym. 2019, 6). Pelkän nettikiusaamisen uhreilla on Pengin ja kumppaneiden (2019,

6) tutkimuksen mukaan suurempi riski kokea itsetuhoisia ajatuksia kuin perinteisen koulukiusaamisen uhreilla, mikä voisi selittyä nettikiusaamisen ympärivuorokautisella luonteella. Perinteisen koulukiusaamisen muodolla ei vaikuttaisi olevan merkitystä itsetuhoisten ajatusten kokemiseen, sillä esimerkiksi Fordin ja kumppaneiden (2017) poikkileikkaustutkimuksessa sekä suoran kiusaamisen, joka kattaa fyysisen ja sanallisen kiusaamisen, että epäsuoran kiusaamisen todettiin kaikkien lisäävän riskiä itsetuhoisiin ajatuksiin. Myös aineiston muissa tutkimuksissa todettiin, että kiusaamisen kaikki muodot liittyvät merkittävästi itsetuhoisten ajatusten lisääntymiseen tutkimuksiin vastanneiden nuorten keskuudessa (Hinduja & Patchin 2010; Roh ym. 2015). Tästä syystä myös näkymättömimpiin kiusaamisen muotoihin, kuten nettikiusaamiseen ja epäsuoraan kiusaamiseen tulee yhtä lailla kiinnittää huomiota kouluissa ja nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten keskuudessa (Roh ym. 2015, 10).

Kiusaamisen uhriksi joutuminen lisää riskiä itsetuhoisiin ajatuksiin sukupuolesta riippumatta (Sigurdson ym. 2018). Kuitenkin sukupuolten väliltä on löydetty myös eroja kiusaamisen ja itsetuhoisuuden välisessä yhteydessä. Kanadassa, Luxemburgissa, Liettuassa ja Israelissa toteutettujen poikkileikkaustutkimusten perusteella tytöt joutuvat netissä tapahtuvan kiusaamisen uhriksi kaksi kertaa todennäköisemmin kuin pojat. Sen sijaan pojat ovat todennäköisemmin osallisena perinteisessä koulukiusaamisessa. (Sampasa-Kanyinga ym. 2014, 4; Zaborskis ym. 2019, 110.) Baidenin ja Tadeon (2020, 6) Koreassa toteutetussa laajassa kyselytutkimuksessa, jonka otoskoko oli 14 603 nuorta, havaittiin, että 14–18-vuotiaat tytöt ilmoittivat kokevansa enemmän itsetuhoisia ajatuksia verrattuna saman ikäisiin poikiin. Sigurdsonin ja kumppaneiden (2018) Norjassa toteutetussa tutkimuksessa tutkittiin kiusaamisen pitkäaikaisia vaikutuksia itsetuhoisuuteen kartoittamalla ensin tutkimukseen osallistuvien nuorten kiusaamiskokemuksia ja itsetuhoisuutta osallistujien keski-ikä ollessa 13,7 vuotta ja kartoittamalla näitä uudestaan osallistujien keski-ikä ollessa 27,2 vuotta. Tutkimuksessa todettiin, että nuoruudessa kiusatuilla naisilla itsemurha-ajatukset vähenivät myöhemmällä iällä, vaikka naiset ilmoittivat useammin itsetuhoisista ajatuksista kuin miehet. Kiusaaminen voi siis vaikuttaa voimakkaasti erityisesti nuoriin naisiin lyhyemmällä aikavälillä, mutta mahdolliset viivästyneet haitalliset vaikutukset voivat olla yleisempiä miehillä (Sigurdson ym. 2018, 177–178).

Itsetuhoisille ajatuksille altistavia tekijöitä on tunnistettu kiusaamisen lisäksi useita. Jotta voidaan ymmärtää kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoisuudelle, on tärkeää tarkastella myös muita tekijöitä, jotka voivat epäsuorasti välittää kiusaamisen ja itsetuhoisten ajatusten välistä yhteyttä. Kiusaamisen lisäksi muita merkittäviä itsetuhoisuudelle altistavia tekijöitä ovat esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö, masennusoireet, tupakointi, alkoholin käyttö sekä kannabiksen tai muiden laittomien huumeiden käyttö (Baiden & Tadeo 2020). Jossain aineiston tutkimuksista

kiusaamisen todettiin lisäävän riskiä itsetuhoisiin ajatuksiin myös siinä tapauksessa, kun muita mahdollisia itsetuhoisten ajatusten riskitekijöitä kontrolloitiin tutkimusten analyysissä (Baiden & Tadeo 2020; Heikkilä ym. 2012; Peng ym. 2019). Kiusaamisen ja itsetuhoisten ajatusten väliset yhteydet kuitenkin heikkenivät, kun muita itsetuhoisuuden riskitekijöitä kontrolloitiin (Peng ym. 2019, 4). Esimerkiksi Heikkilän ja kumppaneiden (2012) tutkimuksessa masennus selitti osittain yhteyttä kiusaamiseen osallisena olemisen ja myöhempien itsemurha-ajatusten välillä. Tärkeää on todeta, että kiusaamisen uhriksi joutumisen vaikutukset myöhempiin itsetuhoisiin ajatuksiin eivät tässä tutkimuksessa selittyneet yksinomaan masennuksella vaan kiusaamisen ja itsetuhoisten ajatusten välinen suora yhteys säilyi merkitsevänä. Kiusaajauhrien kohdalla kuitenkin masennus selitti täysin yhteyttä kiusaamisen ja itsetuhoisten ajatusten välillä. Tosin tulos voi johtua siitä, että tutkimuksessa otos kiusaajauhreista oli pieni. (Heikkilä ym. 2012, 100.)

Jossain aineiston tutkimuksissa kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisuuteen selittyivät kokonaan muilla itsetuhoisuuden riskitekijöillä. Rohnin ja kumppaneiden (2015, 10) poikkileikkaustutkimuksessa, johon osallistui 4 410 nuorta, itsetuhoisten ajatusten ja kiusaamisen välillä ei todettu merkitsevää yhteyttä enää muiden riskitekijöiden kontrolloinnin jälkeen. Sampasa-Kanyingan ja kumppaneiden (2014) poikkileikkaustutkimuksessa aineistona käytettiin kyselylomaketta, johon oli vastannut yhteensä 2999 nuorta. Tutkimuksessa nettikiusaamisen vaikutus itsetuhoisiin ajatuksiin muuttui ei merkitseväksi sen jälkeen, kun masennus lisättiin mukaan multinominaalisen logistisen regression menetelmällä toteutettuun analyysiin. Perinteisen koulukiusaamisen ja itsetuhoisten ajatusten välinen yhteys säilyi kuitenkin merkitsevänä myös masennuksen kontrolloinnin jälkeen (Sampasa-Kanyinga ym. 2014). Mielenterveyden häiriöt, kuten masennus, voivat siis epäsuorasti vaikuttaa kiusaamisen ja itsetuhoisuuden väliseen yhteyteen. Tästä syystä on tärkeää tunnistaa ja hoitaa erityisesti kiusaamisen uhrien mahdollista masennusta, jotta voidaan ehkäistä itsetuhoisten ajatusten riskiä. (Sampasa-Kanyinga ym. 2014, 6.)

5.2 ITSETUHOINEN KÄYTTÄYTYMINEN

Kiusaaminen lisää riskiä itsetuhoisten ajatusten lisäksi myös itsensä vahingoittamiseen, itsemurhayrityksiin ja itsemurhiin nuorten keskuudessa (Brunstein-Klomek ym. 2009; Ford ym. 2017; Hinduja & Patchin 2010; Kim ym. 2009; Koyanagi ym. 2019; Sigurdson ym. 2018; Zaborskis ym. 2019). Kiusaamiselle altistuminen missä tahansa roolissa on haitallista nuorille, sillä sen on todettu olevan yhteydessä kohonneeseen itsemurhariskiin (Kim ym. 2009). Koyanagin ja kumppaneiden (2019) poikkileikkaustutkimuksessa tutkittiin kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsemurhayrityksiin ja tutkimukseen osallistui yhteensä 134 229 12–15-vuotiasta nuorta 48:sta eri

maasta. Tutkimuksessa todettiin, että mitä useampana päivänä nuori altistuu kiusaamiselle, sitä korkeammaksi riski itsemurhayritykselle kasvaa (Koyanagi ym. 2019, 911). Myös Brunstein-Klomekin ja kumppaneiden (2009, 260) pitkittäistutkimuksessa huomattiin, että nuoret, jotka ovat harvemmin osallisena koulukiusaamiseen osoittavat vähemmän itsetuhoista käyttäytymistä pitkällä aikavälillä verrattuna nuoriin, jotka altistuvat useammin koulukiusaamisella. Eri maiden itsemurhien ehkäisystrategioissa tulee tästä syystä harkita myös kiusaamisen vastaisia toimia ja kiinnittää huomiota erityisesti niihin nuoriin, jotka altistuvat usein kiusaamiselle (Brunstein-Klomek ym. 2009; Koyanagi ym. 2019). Kiusaamiseen puuttumalla voidaan Lereyan ja kumppaneiden (2014, 616) mukaan ehkäistä merkittävästi itsemurhayritysten lisäksi myös itsensä vahingoittamista nuorten keskuudessa.

Perinteisen koulukiusaamisen tai nettikiusaamisen uhriksi joutuminen lisää merkitsevästi riskiä itsetuhoiseen käyttäytymiseen nuorilla (Bang & Park 2017; Hinduja & Patchin 2010; Kim ym. 2009; Koyanagi ym. 2019; O'Reilly ym. 2021; Roh ym. 2015; Sampasa-Kanyinga ym. 2014; Zaborskis ym. 2019). Tästä syystä nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten tulee tiedostaa, että kiusaamisen uhriksi joutuminen voi toimia laukaisevana tekijänä itsemurhayritykselle (Koyanagi ym. 2019, 917). Hinduja ja Patchin (2010, 206) poikkileikkaustutkimukseen osallistui yhteensä 1963 nuorta ja tutkimuksessa käytetyn logistisen regressioanalyysin perusteella todettiin, että kiusaamisen uhriksi joutuminen on voimakkaammin yhteydessä itsetuhoiseen käyttäytymiseen kuin kiusaajana oleminen. Fordin ja kumppaneiden (2017, 903) sekä Pengin ja kumppaneiden (2019, 6) poikkileikkaustutkimuksissa todettiin, että kiusaajajouheilla on kaikista suurin todennäköisyys itsetuhoisten ajatusten lisäksi myös itsetuhoiseen käyttäytymiseen. Seuraavaksi suurin riski itsetuhoiseen käyttäytymiseen todettiin olevan kiusaamisen uhreilla ja vasta tämän jälkeen kiusaajilla (Ford ym. 2017, 897).

Kiusaamisen uhriksi joutuminen on riskitekijä nuorten itsensä vahingoittamisella, itsemurhayrityksille ja itsemurhille riippumatta kiusaamisen muodosta. Fyysisen, sanallisen ja epäsuoran koulukiusaamisen tai netissä tapahtuvan kiusaamisen uhriksi joutuminen ovat kaikki yhteydessä itsetuhoiseen käyttäytymiseen, eikä niiden välillä ole löydetty merkittäviä eroja. (Ford ym. 2017; Hinduja & Patchin 2010; Roh ym. 2015.) Sampasa-Kanyigan ja kumppaneiden (2014) tutkimuksessa todettiin, että perinteisen koulukiusaamisen sekä nettikiusaamisen uhreiksi joutuneilla nuorilla esiintyy todennäköisemmin itsetuhoista käyttäytymistä verrattuna niihin nuoriin, jotka ilmoittivat olevansa vain joko perinteisen koulukiusaamisen tai nettikiusaamisen uhreja. Vaikka aineiston perusteella kiusaamisen osallistumisen joko kiusattuna, kiusaajana tai kiusaajajouheina on todistettu korreloivan itsetuhoisen käyttäytymisen kanssa, niin erityisesti kiusaamisen uhrien ja

kiusaajauhrien kohdalla riski itsetuhoiseen käyttäytymiseen on kohonnut riippumatta kiusaamisen muodosta (Ford ym. 2017; Peng ym. 2019; Roh ym. 2015).

Kiusaamiselle altistuneiden nuorten keskuudessa itsemurhayritykset ovat yleisempiä sukupuolesta riippumatta verrattuna nuoriin, jotka eivät ole kokeneet kiusaamista (Sigurdson ym. 2018). Brunstein-Klomekin ja kumppaneiden (2009) Suomessa toteutetussa tutkimuksessa tutkittiin lapsuudessa koetun kiusaamisen yhteyttä aikuisiällä toteutettuihin itsemurhayrityksiin ja itsemurhiin. Tutkimuksessa kartoitettiin ensin tutkimukseen osallistuneiden kiusaamiskokemuksia kahdeksanvuotiaana ja verrattiin niitä regressioanalyysin avulla myöhemmin 25-vuotiaana tehtyihin itsemurhayrityksiin ja itsemurhiin. Tutkimuksessa havaittiin, että lapsuuden kiusaamiskokemusten ja aikuisuuden itsemurhayritysten ja itsemurhien välinen yhteys vaihtelee sukupuolen mukaan ja että erityisesti tytöillä kiusaamisen uhriksi joutuminen ennusti myöhempiä itsemurhayrityksiä ja itsemurhia (Brunstein-Klomek ym. 2009, 259). Kimin ja kumppaneiden (2009, 26) Koreassa toteutetussa poikkileikkaustutkimuksessa havaittiin, että kiusaamisen uhriksi joutuneilla nuorilla oli suurempi riski itsemurhaan sukupuolesta riippumatta, kun taas kiusaajista vain tytöt osoittivat lisääntyntä itsemurhariskiä. Mitä tulee itsensä vahingoittamiseen, Lereyan ja kumppaneiden (2014, 615) Iso-Britanniassa toteutetussa pitkittäistutkimuksessa todettiin, että pojilla kiusaamisen uhriksi joutumisen ja itsensä vahingoittamisen välinen yhteys oli suurempi, vaikka kaiken kaikkiaan tytöillä itsensä vahingoittaminen on yleisempää. Sigurdsonin ja kumppaneiden (2018, 177–178) pitkittäistutkimuksessa kiusaamisen uhriksi joutuneet naiset ilmoittivat enemmän itsensä vahingoittamisesta ja itsemurhayrityksistä teini-iässä, kun taas nuorena aikuisena kiusaamisen uhriksi joutuneet miehet yrittivät itsemurhaa todennäköisemmin kuin naiset. Tutkimuksessa todettiin myös, että naisilla itsemurhayritykset vähenivät pitkällä aikavälillä, mutta alttius itsensä vahingoittamiseen säilyi kuitenkin vakaana (Sigurdson ym. 2018, 178).

Tutkittaessa kiusaamisen yhteyttä itsetuhoisuuteen on tärkeää ottaa huomioon se, että esimerkiksi masennus voi välillisesti vaikuttaa nuoruudessa koetun kiusaamisen ja myöhemmän itsetuhoisen käyttäytymisen väliseen kehityskulkuun (Sigurdson ym. 2018). Kuten itsetuhoisten ajatusten kohdalla, myös kiusaamisen uhriksi joutumisen ja itsetuhoisen käyttäytymisen välistä yhteyttä voivat epäsuorasti välittää muut tekijät, kuten sukupuoli, huono itsetunto, toivottomuus, yksinäisyys, haitallinen perheympäristö tai altistuminen väkivallalle (Koyanagi ym. 2019). Aineiston eri tutkimuksissa kuitenkin todettiin, että kiusaaminen oli yhteydessä nuorten itsetuhoiseen käyttäytymiseen myös sen jälkeen, kun muita itsetuhoisuuden riskitekijöitä oli otettu huomioon tutkimusten eri tilastollisin menetelmin toteutetuissa analyyseissa (Bang & Park 2017; Brunstein-Klomek ym. 2009; Kim ym. 2009; Koyanagi ym. 2019; Lereya ym. 2014; O'Reilly ym. 2021; Peng ym. 2019).

Aineiston perusteella kiusaamiseen osallisena oleminen lisää itsenäisesti riskiä itsetuhoiseen käyttäytymiseen nuorilla, mutta esimerkiksi sukupuolella ja kiusaamisen muodolla on todettu olevan vaikutusta kiusaamisen ja itsetuhoisen käyttäytymisen väliseen yhteyteen (Brunstein-Klomek ym. 2009; Kim ym. 2009). Brunstein-Klomekin ja kumppaneiden (2009) Suomessa toteutetussa pitkittäistutkimuksessa havaittiin, että lapsuudessa koetun kiusaamisen ja myöhemmän itsetuhoisuuden välillä on eroja sukupuolten kesken. Tyttöillä kiusaamisen uhriksi joutumisen todettiin olevan yhteydessä myöhempiin itsemurhayrityksiin ja itsemurhiin myös sen jälkeen, kun masennusta ja käyttäytymishäiriöitä kontrolloitiin logistisen regression menetelmällä tutkimuksen analyysissa. Pojilla sen sijaan toistuvan kiusaamisen uhriksi joutumisen ja myöhempien itsemurhayritysten tai itsemurhien ei enää todettu olevan yhteydessä masennuksen ja käyttäytymishäiriöiden kontrolloinnin jälkeen. (Brunstein-Klomek ym. 2009, 258.) Brunstein-Klomekin ja kumppaneiden (2009, 259) mukaan tutkimuksessa löydetyt sukupuolten väliset erot tuloksissa voisivat johtua siitä, että tytöt kohtaavat useammin epäsuoraa kiusaamista, kun taas pojat altistuvat useammin suoralle kiusaamisella. Nettikiusaaminen ei myöskään näyttäisi olevan suoraan yhteydessä itsetuhoiseen käyttäytymiseen nuorilla vaan nettikiusaamisella on pikemminkin taipumus lisätä muita itsetuhoisuuden riskitekijöitä kuten mielenterveyden häiriöitä (Zaborskis ym. 2019, 111).

Rohnin ja kumppaneiden (2015, 10) poikkileikkaustutkimuksessa muiden itsetuhoisuutta selittävien tekijöiden kontrolloinnin jälkeen kiusaamisen ja itsemurhayritysten välinen yhteys säilyi merkitsevänä, vaikka itsetuhoisten ajatusten ja koulukiusaamisen välillä ei löydetty enää merkitsevää yhteyttä. Tämä voisi mahdollisesti tarkoittaa sitä, että kiusaaminen on yhteydessä riskialttiimpaan itsetuhoiseen käytökseen (Roh ym. 2015, 10). Koyanagin ja kumppaneiden (2019) toteuttamassa tutkimuksessa 48 maasta, joita tutkittiin yhteensä 47 maassa löydettiin yhteys kiusaamisen uhriksi joutumisen ja itsemurhayritysten välillä myös sen jälkeen, kun analyysissa kontrolloitiin ikää, sukupuolta ja sosioekonomista asemaa. Tämä osoittaa sen, kuinka laajasta ja kansainvälisestä ilmiöstä on kyse (Koyanagi ym. 2019).

O'Reillyn ja kumppaneiden (2021) kaksostutkimuksessa tutkittiin kiusaamisen vaikutuksia itsensä vahingoittamiseen ja itsemurhayrityksiin ensin kartoittamalla tutkimukseen osallistuvien kaksosten kiusaamiskokemuksia 15-vuotiaana ja myöhemmin itsetuhoista käyttäytymistä 18-vuotiaana. Tutkimuksessa löydettiin yhteys kiusaamisen uhriksi joutumisen ja itsetuhoisen käyttäytymisen välillä jopa sen jälkeen, kun muut itsetuhoisuuden riskitekijät, kuten yksinäisyys, masennus, ahdistuneisuus ja päihteiden käyttö, otettiin huomioon tutkimuksessa toteutetussa kolmen sarjan logistisessa regressioanalyysissa. Tämä löydetty yhteys voi viitata mahdolliseen kausaaliseen tulkintaan siitä, että itsetuhoisen käyttäytyminen myöhemmällä iällä on seurausta lapsuudessa koetusta kiusaamisesta (O'Reilly ym. 2021, 277).

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tässä tutkielmassa selvitin aiemman tutkimuksen perusteella, millaisia vaikutuksia kiusaamisella on nuorten itsetuhoisuudelle. Kiusaamisen vaikutukset nuorten itsetuhoisille ajatuksille ja itsetuhoiselle käyttäytymiselle ovat moninaisia ja moniulotteisia. Tulosten perusteella näyttäisi siltä, että kiusaaminen voi olla yhteydessä nuorten itsetuhoisuuteen eri tavoilla. Kiusaaminen voi suoraan lisätä riskiä nuorten itsetuhoisiin ajatuksiin ja itsetuhoiseen käyttäytymiseen (Baiden & Tadeo 2020; Bang & Park 2017; Brunstein-Klomek ym. 2009; Kim ym. 2009; Koyanagi ym. 2019; Lereya ym. 2014; O'Reilly ym. 2021; Peng ym. 2019). Kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoisuuteen voivat myös epäsuorasti välittää, joko osittain tai kokonaan, muut itsetuhoisuuden riskitekijät, kuten masennus tai muut mielenterveyden häiriöt (Heikkilä ym. 2012; Roh ym. 2015; Sampasa-Kanyinga ym. 2014; Sigurdson ym. 2018). Myös rooli kiusaamisessa, kiusaamisen muoto ja esimerkiksi sukupuoli ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden väliseen yhteyteen (Brunstein-Klomek ym. 2009; Ford ym. 2017; Hinduja & Patchin 2010; Zaborskis ym. 2019).

Itsetuhoisilla ajatuksilla tarkoitetaan itsensä vahingoittamiseen ja itsemurhaan liittyviä ajatuksia, joiden vakavuus vaihtelee ohimenevistä kuolemantoiveista jatkuviin itsemurhasuunnitelmiin (Ryttilä-Manninen 2018, 43). Tulosten perusteella kiusaamisella on sekä välittömiä että pitkäaikaisia vaikutuksia nuorten itsetuhoisiin ajatuksiin (Heikkilä ym. 2012; Baiden & Tadeo 2020; Sigurdson ym. 2018). Kiusaamiselle altistuminen joko uhrina tai kiusaajauhrina liittyy voimakkaammin itsetuhoisiin ajatuksiin kuin kiusaajana oleminen. Kuitenkin myös kiusaajilla on todettu olevan korkeampi riski itsetuhoiseen ajatteluun verrattuna nuoriin, jotka eivät ole osallisena kiusaamisessa. (Hinduja & Patchin 2010; Kim ym. 2009.) Kaikki kiusaamisen eri muodot, kuten suora ja epäsuora kiusaaminen, joko koulussa tai internetissä ovat tulosten perusteella yhteydessä itsetuhoisiin ajatuksiin (Ford ym. 2017; Sampasa-Kanyinga ym. 2014; Zaborskis ym. 2019). Suurin todennäköisyys kokea itsetuhoisia ajatuksia on nuorilla, jotka ovat sekä perinteisen koulukiusaamisen että nettikiusaamisen uhreja (Baiden & Tadeo 2020). Kiusaamiselle altistuneet nuoret kokevat enemmän itsetuhoisia ajatuksia sukupuolesta riippumatta verrattuna nuoriin, jotka eivät ole altistuneet kiusaamiselle (Sigurdson ym. 2018).

Itsetuhoiseksi käyttäytymiseksi luetaan itsensä tarkoituksellinen vahingoittaminen, itsemurhayritykset ja itsemurhat (Marttunen 2013, 109; Pelkonen & Strandholm 2013, 133). Tulosten perusteella kiusaamiseen osallisena olemisella on välittömiä ja pitkäaikaisia vaikutuksia myös nuorten itsetuhoiseen käyttäytymiseen (Brunstein-Klomek ym. 2009; Lereya ym. 2014; O'Reilly ym. 2021). Erityisesti kiusaamisen uhriksi tai kiusaajauhriksi joutuminen on merkittävä riski itsetuhoiselle käyttäytymiselle (Ford ym. 2017; Peng ym. 2019). Kiusaamisen uhrit, jotka kokevat

kiusaamista sekä koulussa että internetissä ovat alttiimpia itsetuhoisten ajatusten lisäksi myös itsetuhoiselle käyttäytymiselle verrattuna kiusaamisen uhreihin, jotka altistuvat vain toiselle kiusaamisen muodolle (Peng ym. 2019; Sampasa-Kanyinga ym. 2014; Zaborskis ym. 2019). Tulosten mukaan kaikki perinteisen koulukiusaamisen muodot ovat yhtä lailla yhteydessä nuorten itsetuhoiseen käyttäytymiseen (Ford ym. 2017; Roh ym. 2015). Lapsuudessa kiusaamiselle altistuneiden nuorten keskuudessa myöhemmällä iällä tehtyjen itsemurhayritysten ja itsemurhien todennäköisyys vaihtelee sukupuolen mukaan, mutta itsetuhoisen käyttäytyminen on silti yleisempää sukupuolesta riippumatta verrattuna nuoriin, jotka eivät ole kokeneet kiusaamista lapsuudessa (Brunstein-Klomek 2009; Lereya ym. 2014; O'Reilly ym. 2021; Sigurdson ym. 2018).

Aineiston tutkimuksissa tunnistetaan kiusaamisen lisäksi myös muita itsetuhoisuuden riskitekijöitä, kuten erilaiset sosiodemografiset tekijät, mielenterveyden ongelmat, päihteiden käyttö sekä traumaattiset kokemukset (Baiden & Tadeo 2020; Koyanagi ym. 2019). Kiusaamisen on todettu lisäävän riskiä itsetuhoisuuteen nuorilla myös sen jälkeen, kun itsetuhoisuuden muita riskitekijöitä kontrolloitiin tutkimusten analyysissä (Bang & Park 2017; Kim ym. 2009; O'Reilly ym. 2020; Roh ym. 2015). Kuitenkin kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden väliset yhteydet heikkenivät (Peng ym. 2019). Esimerkiksi masennus voi selittää kokonaan tai ainakin osittain yhteyttä kiusaamisen ja myöhempien itsetuhoisten ajatusten välillä (Heikkilä ym. 2012; Roh ym. 2015). Kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden välillä ei kuitenkaan aina löydetty merkitsevää yhteyttä muiden riskitekijöiden kontrolloinnin jälkeen. Esimerkiksi Rohnin ja kumppaneiden (2015) tutkimuksessa kiusaamisen ja itsetuhoisten ajatusten väliltä ei löydetty merkitsevää yhteyttä ja Sampasa-Kanyingan ja kumppaneiden (2014) tutkimuksessa nettikiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden väliltä ei löydetty yhteyttä muiden riskitekijöiden kontrolloinnin jälkeen. Suoraa kausaaliteettia kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden välillä on vaikea todentaa. Kuitenkin erityisesti aineiston pitkittäistutkimuksissa löydetty yhteys kiusaamiskokemusten ja itsetuhoisten ajatusten sekä itsetuhoisen käyttäytymisen välillä muiden itsetuhoisuuden riskitekijöiden huomioimisen jälkeen mahdollistaa tulkinnan siitä, että kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden välillä voi olla syyseuraussuhde (Brunstein-Klomek 2009; Heikkilä ym. 2012; Lereya 2014; O'Reilly ym. 2021; Sigurdson ym. 2018).

Koulukiusaamisen tai nettikiusaamisen tullessa ilmi on tärkeää selvittää mahdollisuus nuoren itsetuhoisuuteen, sillä kiusaamisen on todettu lisäävän riskiä tähän (Bang & Park 2017; Brunstein-Klomek ym. 2009; Heikkilä ym. 2012; Kim ym. 2009; Koyanagi ym. 2019; Lereya ym. 2014; O'Reilly ym. 2021; Peng ym. 2019). Tämän takia nuorten kanssa työskentelevien ammattilaisten tietoisuuden lisääminen itsetuhoisuuden riskitekijöistä, kuten koulukiusaamisesta, on erityisen tärkeää. Kiusaamisen uhriksi joutumisen ja itsetuhoisten ajatusten välisen yhteyden ymmärtäminen opettajien, vanhempien ja sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kesken voi auttaa

tunnistamaan itsemurhariskin omaavat nuoret jo varhaisessa vaiheessa (Baiden & Tadeo 2020). Itsetuhoisille ajatuksille altistavien tekijöiden, kuten kiusaamisen, tunnistaminen ja siihen puuttuminen voivat ehkäistä itsetuhoisia ajatuksia, mutta myös itsetuhoista käyttäytymistä sillä itsetuhoiset ajatukset ennakoivat itsemurhayrityksiä ja itsemurhia (Heikkilä ym. 2012, 100). On välttämätöntä aktiivisesti pyrkiä kiusaamisen vastaiseen toimintaan, jotta nuoria voidaan suojella kiusaamisen haitallisilta seurauksilta (Kim ym. 2009). Kouluissa tapahtuvien kiusaamisen vastaisten toimien tulee ylettyä myös nettikiusaamiseen sillä netissä tapahtuva kiusaaminen ei ole irrallinen ilmiö vaan lähes aina yhteydessä perinteiseen koulukiusaamiseen (Peng ym. 2019). Kiusaamisen torjumiseksi on toteutettava tehokkaita ja näyttöön perustuvia interventioita, jotta voidaan ehkäistä nuorten itsetuhoisuutta maailmanlaajuisesti. Kiusaamisen torjuminen tulisi sisällyttää myös itsemurhien ehkäisyohjelmiin. (Koyanagi ym. 2019; Zaborskis ym. 2019.)

Kiusaamisen ja itsetuhoisuuden ehkäisemiseksi sekä torjumiseksi tehtävän työn tulee olla yhteinen tavoite kaikkien nuorten kanssa työskentelevien kesken ja siksi näihin ilmiöihin sekä niiden väliseen yhteyteen tulee kiinnittää tarkempaa huomiota myös sosiaalityön kentällä. Wallinin (2011, 29) mukaan kouluissa tehtävä sosiaalityö on osittain hyödyntämätön voimavara, vaikka koulusosiaalityö voi tarjota monia ratkaisuja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Kouluissa tehtävällä sosiaalityöllä ja psykososiaalisella työllä on merkittävä rooli kouluhyvinvoinnin edistämisessä (Wallin 2011, 67). Sosiaalityötä tehdään yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan tasolla sekä rakenteellisen sosiaalityön keinoin ja sosiaalityössä kunkin yksilön olemassaolo tunnustetaan myös yhteisöllisesti (Toivonen 2018, 73; Törrönen 2016, 13). Koulukiusaaminen tapahtuu aina yhteisössä ja tästä syystä sosiaalityön osaaminen on tärkeää koulukiusaamisen vastaisessa työskentelyssä. Sosiaalityön velvoitteena on parantaa haavoittuvissa olosuhteissa elävien yksilöiden ja yhteisöjen elämäntilanteita ja tarjota tukea vaikeista tilanteista selviytymiselle (Törrönen 2016, 13). Sosiaalityön asiakastyössä sekä tutkimuksessa tulisi kiinnittää erityistä huomiota kiusaajajoukkoihin, koska kiusaajajoukkien ryhmä tunnustetaan erityisen alttiiksi ryhmäksi itsetuhoisuudelle (Ford ym. 2017; Peng ym. 2019). Sosiaalityön vastuisiin kuuluu moniammatilliseen yhteistyöhön osallistuminen sekä sen koordinointi (Toivonen 2018, 73). Kiusaavien ja kiusattujen nuorten auttamiseksi tarvitaan moniammatillista osaamista eri tieteenaloilta, jotta kiusaamisen seurauksia, kuten nuorten itsetuhoisuutta, voidaan torjua ja ennaltaehkäistä.

Kuten tutkimuksessa aina, myös tässä tutkimuksessa on omat rajoituksensa. Aineistoni tutkimuksista osa oli poikkileikkaustutkimuksia, jotka oli toteutettu kyselytutkimuksina. Poikkileikkaustutkimusten perusteella ei voida päätellä sitä, että itsetuhoiset ajatukset tai itsetuhoisen käyttäytyminen olisivat seurausta kiusaamisesta vaan voidaan ainoastaan todeta niiden välillä olevan korrelaatiota. Myös joissain aineiston tutkimuksessa käytettyjen itsetäytettävien kyselylomakkeiden luotettavuutta tulee

arvioida kriittisestä näkökulmasta, sillä kyselyihin vastaajat ovat voineet ymmärtää tai tulkita kysymyksiä eri tavoin. Aineiston kansainvälisyys voidaan nähdä vahvuutena, mutta myös rajoittavana tekijänä, koska eri kielien ja kulttuurien välillä voi olla eroja siinä, miten kiusaamisen tai itsetuhoisuuden käsitteet määritellään ja miten ne ymmärretään (Koyanagi 2019, 916–917). Käyttämässäni aineistossa, kuten myös laajemmin kiusaamista ja itsetuhoisuutta käsittelevässä kirjallisuudessa, korostuu binäärinen sukupuolijako. Suhtautuminen sukupuolen kaksijakoisuuteen ja laajemmin sen moninaisuuteen vaihtelevat eri maiden ja kulttuurien välillä (THL 2021b). Tästä syystä on tärkeää ottaa huomioon kansainvälisen aineiston ja tutkimusasetelmien luomat rajoitteet erityisesti sukupuolta koskevassa määrittelyssä ja kategorisoinnissa. Olen huomionut tämän kirjoittamalla auki sukupuolieroja käsittelevien tulosten kohdalla missä maassa kyseinen tutkimus on tehty. Sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöjen huomioiminen tutkimusta tehdessä on oleellista, koska kiusaamisen on tunnistettu olevan nuorten itsetuhoisuuden riskitekijä ja sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvat nuoret voivat todennäköisemmin joutua kiusaamisen uhriksi kuin heteroseksuaaliset cis-sukupuoliset nuoret (Mueller ym. 2015, 984). Sukupuolen moninaisuuden tunnistaminen ja tunnistaminen on tärkeää ihmisten kanssa tehtävässä työssä ja erityisesti nuorten kanssa työskennellessä (THL 2021b).

Tässä tutkielmassa kokosin yhteen tutkimuskysymyksen kannalta relevanttia tutkimusta, mutta aineiston sisäänottokriteerien valinta ja aineiston tuottamisen aikana tehdyt päätökset vaikuttivat lopulliseen aineistoon. Tutkielman aiheesta tehtyä kvantitatiivista tutkimusta, erityisesti poikkileikkaustutkimuksia, on suhteellisen paljon ja osa tutkimusartikkeleista täytyi jättää tämän tutkielman ulkopuolelle. Aineistoa tuottaessani kiinnitin huomiota lähdekriittisyyteen ja valitsin mahdollisimman kansainvälisiä ja monipuolisin menetelmin toteutettuja tutkimusartikkeleita. Lisäksi tässä tutkielmassa käytetty menetelmä oli kirjallisuuskatsaus, eli tulkinnat ja johtopäätökset on johdettu jo aiemmin tehdystä tutkimuksesta. Myös tutkielman herkkäluontoinen aihe ja omat ennakko-oletukseni ovat voineet vaikuttaa tekemiini tulkintoihin, vaikka kiinnitin koko tutkimusprosessin ajan huomiota tutkielman läpinäkyvyyteen.

Koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen vaikutuksista nuorten itsetuhoisuuteen löytyy suhteellisen paljon tehtyä tutkimusta. Kuitenkin tutkimus painottuu kvantitatiivisiin menetelmin toteutettuihin poikkileikkaustutkimuksiin, joissa on omat rajoitteensa. Kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisuuden välinen yhteys on moninainen ja yksiselitteistä syysseuraussuhdetta niiden välillä on liki mahdoton todeta. Tästä syystä aiheesta tehdyn kvantitatiivisen tutkimuksen rinnalle tarvitaan myös kvalitatiivisiin menetelmin, kuten haastattelujen tai etnografian menetelmillä, tuotettua tutkimusta täydentämään aiemmasta kvantitatiivisesta tutkimuksesta saatua tietoa. Nuorten omat kokemukset itsetuhoisuuden syistä voisivat tuottaa arvokasta tietoa myös kiusaamisen vastaisia interventioita

varten. Myös nuorten vanhempia ja nuorten kanssa työskenteleviä ammattilaisia ja heidän ajatuksiaan on tärkeää kuulla aiheeseen liittyen. Elämäkerralliset ja narratiiviset tutkimukset sekä laadulliset pitkittäistutkimukset kiusaajilta, kiusaamisen uhreilta ja kiusaajauhreilta voisivat auttaa ymmärtämään paremmin koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen seurauksia niin itsetuhoisuudelle kuin laajemmin mielenterveydelle. Kiusaajauhrien ryhmään liittyvä tutkimus on tarpeen, sillä kiusaajauhreista tehtyjä tutkimuksia on vain vähän. Nuorten toiveita siitä, miten koulukiusaamiseen ja nettikiusaamiseen tulisi puuttua ja millaista apua he toivoisivat saavansa itsetuhoisuuteen olisi tärkeää kartoittaa tulevaisuudessa.

LÄHTEET

Tutkielman aineisto *-merkittynä

- *Baiden, Philip & Tadeo, Savarra K. (2020) Investigating the association between bullying victimization and suicidal ideation among adolescents: Evidence from the 2017 Youth Risk Behavior Survey. *Child Abuse & Neglect* 102, 104417.
- *Bang, Young Rong & Park, Jae Hong (2017) Psychiatric disorders and suicide attempts among adolescents victimized by school bullying. *Australasian Psychiatry* 25(4), 376–380.
- *Brunstein-Klomek, Anat & Sourander, Andre & Niemelä, Solja & Kumpulainen, Kirsti & Piha, Jorma & Tamminen, Tuula & Almqvist, Fredrik & Gould, Madelyn S. (2009) Childhood Bullying Behaviors as a Risk for Suicide Attempts and Completed Suicides: A Population-Based Birth Cohort Study. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 48(3), 254–261.
- Crisp, Beth R. (2015) Systematic Reviews: A Social Work Perspective. *Australian Social Work* 68(3), 284–295.
- *Ford, Rebecca & King, Tania & Priest, Naomi & Kavanagh, Anne (2017) Bullying and mental health and suicidal behaviour among 14- to 15-year-olds in a representative sample of Australian children. *Australian and New Zealand Journal of Psychiatry* 51(9), 897–908.
- Hänninen, Kaija & Poikela, Ritva (2016) Toimintalähtöinen, dialoginen ja kohtaava vuorovaikutus. Teoksessa Maritta Törrönen, Kaija Hänninen, Päivi Jouttimäki, Tiina Lehto-Lundén, Petra Salovaara & Minna Veistilä (toim.) *Vastavuoroinen sosiaalityö*. Helsinki: Gaudeamus, 148–164.
- *Heikkilä, Hanna-Kaisa & Väänänen, Juha & Helminen, Mika & Fröjd, Sari & Marttunen, Mauri & Kaltiala-Heino, Riittakerttu (2012) Involvement in bullying and suicidal ideation in middle adolescence: a 2-year follow-up study. *European Child & Adolescent Psychiatry* 22(2), 95–102.
- *Hinduja, Sameer & Patchin, Justin W. (2010) Bullying, Cyberbullying, and Suicide. *Archives of Suicide Research* 14(3), 206–221.
- Juvonen, Jaana & Graham, Sandra (2014) Bullying in schools: The power of bullies and the plight of victims. *Annual Review of Psychology* 65(1), 159–185.
- Kallio, Tomi J. (2006) Laadullinen review -tutkimus metodina ja yhteiskuntatieteellisenä lähestymistapana. *Hallinnon tutkimus* 25(2), 18–28.
- Karlsson, Linnea & Pelkonen, Mirjain & Marttunen, Mauri (2007) Nuorten itsetuhokäyttäytymisen tunnistaminen ja arviointi: tietoa nuorten kanssa työskenteleville aikuisille. Helsinki: Kansanterveyslaitos, Kansanterveyslaitoksen julkaisuja B8/2002, päivitetty 2006.
- Kerola, Olli & Pirhonen, Eeva-Riitta & Lammi-Taskula, Johanna & Laitinen, Kristiina & Luoma-Aho, Outi & Kemppe, Päivi (2006) Oppilashuoltoon liittyvän lainsäädännön uudistamistyöryhmän muistio. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriön selvityksiä 2006:33.

- *Kim, Young Shin & Leventhal, Bennett L. & Koh, Yun-Joo & Boyce, W. Thomas (2009) Bullying Increased Suicide Risk: Prospective Study of Korean Adolescents. *Archives of Suicide Research* 13(1), 15–30.
- Koivisto, Juha & Haverinen, Riitta (2006) Systemaattiset tutkimuskatsaukset vaikuttavuuden arvioinnin välineenä sosiaalialalla. *Hallinnon tutkimus* 25(3), 108–126.
- Korhonen, Laura (2016) Kiusaaminen. Teoksessa Jari Sinkkonen & Laura Korhonen (toim.) *Pulassa lapsen kanssa*. Helsinki: Duodecim, 238–243.
- Kowalski, Robin M. & Limber, Susan P. & Agatston, Patricia W. (2012) *Cyberbullying bullying in the digital age*. Chichester: Wiley-Blackwell.
- *Koyanagi, Ai & Oh, Hans & Carvalho, Andre F. & Smith, Lee & Haro, Josep Maria & Vancampfort, Davy & Stubbs, Brendon & DeVlyder, Jordan E. (2019) Bullying Victimization and Suicide Attempt Among Adolescents Aged 12–15 Years From 48 Countries. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 58(9), 907–918.
- Kumpulainen, Kirsi (2016) Kiusaaminen. Teoksessa Kirsti Kumpulainen, Eeva Aronen, Hanna Ebeling, Eila Laukkanen, Mauri Marttunen, Kaija Puura & Andre Sourander (toim.) *Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria*. Helsinki: Duodecim, 101–104.
- Lastensuojelulaki 417/2007.
- Laukkanen, Eila & Rissanen, Marja-Liisa & Honkalampi, Kirsi & Kylmä, Jari & Tolmunen, Tommi & Hintikka, Jukka (2008) The prevalence of self-cutting and other self-harm among 13- to 18-year-old Finnish adolescents. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol* 44, 23–28.
- *Lereya, Suzet Tanya & Winsper, Catherine & Heron, Jon & Lewis, Glyn & Gunnell, David & Fisher, Helen L. & Wolke, Dieter (2014) Being Bullied During Childhood and the Prospective Pathways to Self-Harm in Late Adolescence. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 52(6), 608–618.
- Marttunen, Mauri (2013) Nuoren itsetuhoisuus. Teoksessa Päivi Nurmi (toim.) *Lapsen ja nuoren viha*. Jyväskylä: PS-kustannus, 109–120.
- Marttunen, Mauri & Laukkanen, Eila & Kumpulainen, Kirsi & Puura, Kaija (2016) Itsetuhokäyttäytyminen. Teoksessa Kirsi Kumpulainen, Eeva Aronen, Hanna Ebeling, Eila Laukkanen, Mauri Marttunen, Kaija Puura & Andre Sourander (toim.) *Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria*. Helsinki: Duodecim, 392–404.
- Mueller, Anna & James, Wesley & Abrutyn, Seth & Levin, Martin (2015) Suicide ideation and bullying among US adolescents: Examining the intersections of sexual orientation, gender, and race/ethnicity. *American Journal of Public Health* 105(5), 980–985.
- Nuorisolaki 1285/2016.
- Olweus, Dan (1992) *Kiusaaminen koulussa*. Helsinki: Otava.
- *O'Reilly, Lauren M. & Pettersson, Erik & Quinn, Patrick D. & Klonsky, E. David & Baldwin, Jessie R. & Lundström, Sebastian & Larsson, Henrik & Lichtenstein, Paul & D'Onofrio, Brian M. (2021)

A Co-Twin Control Study of the Association Between Bullying Victimization and Self-Harm and Suicide Attempt in Adolescence. *Journal of Adolescent Health* 69(2), 272–279.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013.

Pelkonen, Mirjami & Marttunen, Mauri (2004) Itsetuhoisten nuorten hoitomuodot. *Suomen lääkirilehti* 59(9), 893–898.

Pelkonen, Mirjami & Strandholm, Tea (2013) Itsetuhoisuus. Teoksessa Mauri Marttunen, Taina Huurre, Thea Strandholm & Riitta Viialainen (toim.) *Nuorten mielenterveyshäiriöt - Opas nuorten parissa työskenteleville aikuisille*. Tampere: Juvenes Print, 125–135.

*Peng, Zhekuan & Brunstein-Klomek, Anat & Li, Liping & Su, Xuefen & Sillanmäki, Lauri & Chudal, Roshan & Sourander, Andre (2019) Associations between Chinese adolescents subjected to traditional and cyber bullying and suicidal ideation, self-harm and suicide attempts. *BMC Psychiatry* 19(1), 324.

Perusopetuslaki 628/1998.

Pöyhönen, Virpi (2021) *Noidan kehästä pois: Voiko koulukiusaamisen kierteen katkaista*. Helsinki: Tammi.

*Roh, Beop-Rae & Yoon, Yoewon & Kwon, Ahye & Oh, Seunga & Lee, Soyoung Irene & Ha, Kyunghye & Shin, Yun Mi & Song, Jungeun & Park, Eun Jin & Yoo, Heejung & Hong, Hyun Ju (2015) The structure of co-occurring bullying experiences and associations with suicidal behaviors in Korean adolescents. *PLoS One* 10(11), e0143517.

Ryttilä-Manninen, Minna (2018) *Adverse Childhood Experiences, Psychopathology, and Self-Harming Behavior: A study of Finnish adolescent inpatients and their age- and gender-matched non-referred controls*. Tampere: Tampere University Press.

Salmi, Tiina Maria & Kaunonen, Marja & Rissanen, Marja-Liisa & Aho, Anna Liisa (2014) Nuorten itsetuhoisuus ja avun saanti itsetuhoisuuteen/Adolescents' self-harm and help for it. *Hoitotiede* 26(1), 11–24.

Salmi, Tiina Maria & Rissanen, Marja-Liisa & Kaunonen, Marja & Kylmä, Jari & Aho, Anna Liisa (2018) Nuorten itsetuhoisuuden syyt, ilmeneminen ja avun saannin odotukset vanhempien näkökulmasta. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti* 55(2), 156–170.

Salmivalli, Christina (2010) *Koulukiusaamiseen puuttuminen: kohti tehokkaita toimintamalleja*. Jyväskylä: PS-kustannus.

*Sampasa-Kanyinga, Hugues & Roumeliotis, Paul & Xu, Hao (2014) Associations between cyberbullying and school bullying victimization and suicidal ideation, plans and attempts among Canadian schoolchildren. *PLoS One* 9(7), e102145.

*Sigurdson, Johannes Foss & Undheim, Anne Mari & Wallander, Jan Lance & Lydersen, Stian & Sund, Anne Mari (2018) The Longitudinal Association of Being Bullied and Gender with Suicide Ideations, Self-Harm, and Suicide Attempts from Adolescence to Young Adulthood: A Cohort Study. *Suicide & Life-Threatening Behavior* 48(2), 169–182.

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.

- Suomalainen, Laura & Seilo, Noora & Haravuori, Henna & Marttunen, Mauri (2018) Nuoren viiltely ja muu itsetuhoisen käyttäytyminen. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim 134(8), 857–864.
- Suominen, Kirsi & Valtonen, Hanna (2013) Itsetuhoisen potilaan arviointi. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim 129(8), 881–885.
- THL (2021a) Kouluterveyskysely 2019 & 2021. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinninlaitos. https://sampon.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_perustulokset2. Viitattu 9.4.2022.
- THL (2021b) Sukupuolen moninaisuus. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/sukupuolen-moninaisuus>. Viitattu 24.3.2022.
- THL (2022) Nuorten mielenterveyshäiriöt. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyshairiot/nuorten-mielenterveyshairiot>. Viitattu 21.3.2022.
- Toivonen, Veronika (2018) Itsemurha sosiaalityön tutkimuksessa: Katsaus kansainvälisiin tutkimusartikkeleihin 2007–2017. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto.
- Törrönen, Maritta (2016) Johdatus vastavuoroiseen sosiaalityöhön. Teoksessa Maritta Törrönen, Kaija Hänninen, Päivi Jouttimäki, Tiina Lehto-Lunden, Petra Salovaara & Minna Veistilä (toim.) Vastavuoroinen sosiaalityö. Helsinki: Gaudeamus, 11–21.
- Tuomi, Jouni & Anneli Sarajärvi (2018) Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Uusitalo, Tuula (2007) Nuorten itsemurhat Suomessa. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, Lapsiasiavaltuutetun toimiston selvityksiä 2:2007.
- Vorma, Helena & Rotko, Tuulia & Larivaara, Meri & Kosloff, Anu (2020) Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020–2030. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö, Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:6.
- Wallin, Aila (2011) Sosiaalityö koulussa: avaimia hyvinvointiin. Helsinki: Tietosanoma.
- WHO (2021) Suicide worldwide in 2019: Global health estimates. World Health Organization. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240026643>. Viitattu 8.2.2022.
- Ylinen, Satu & Valokivi, Heli & Rissanen, Sari & Kalliomaa-Puha, Laura (2019) Itsemurhariskissä olevan ikäihmisen kanssa työskentelyssä vaaditut taidot sosiaalityössä – katsaus kansainväliseen tutkimukseen. Gerontologia 33(4), 155–170.
- *Zaborskis, Apolinaras & Ilionsky, Gabriela & Tesler, Riki & Heinz, Andreas (2019) The Association Between Cyberbullying, School Bullying, and Suicidality Among Adolescents: Findings from the Cross-National Study HBSC in Israel, Lithuania, and Luxembourg. Crisis: The Journal of Crisis Intervention and Suicide Prevention 40(2), 100–114.

LIITTEET

Liite 1. Yhteenvedo artikkeleista

Tutkimuksen tekijät, nimi ja julkaisutiedot	Tutkimuksen tehtävä ja kohdema	Tutkimusmenetelmä ja kohderyhmä	Keskeisimmät tulokset
<p>Baiden, Philip & Tadeo, Savarra K. (2020) Investigating the association between bullying victimization and suicidal ideation among adolescents: Evidence from the 2017 Youth Risk Behavior Survey. <i>Child Abuse & Neglect</i>, 102, 104417.</p>	<p>Tutkimuksen tavoitteena on tutkia kiusaamisen ja nuorten itsetuhoisten ajatusten välistä yhteyttä.</p> <p>Kohdema: Yhdysvallat</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus.</p> <p>Aineisto: 2017 National Youth Risk Behavior Survey.</p> <p>Kohderyhmä: 14 603 14–18-vuotiasta nuorta.</p>	<p>Kiusaamisen uhriksi joutuminen on yhteydessä itsetuhoisiin ajatuksiin.</p> <p>Suurin todennäköisyys itsetuhoisiin ajatuksiin on nuorilla, jotka ovat sekä perinteisen kiusaamisen että nettikiusaamisen uhreja.</p>
<p>Bang, Young Rong & Park, Jae Hong (2017) Psychiatric disorders and suicide attempts among adolescents victimized by school bullying. <i>Australasian Psychiatry: Bulletin of the Royal Australian and New Zealand College of Psychiatrists</i> 25(4), 376–380.</p>	<p>Tutkimuksessa selvitetään kiusaamisen uhriksi joutumisen vaikutusta nuorten psykiatriisiin häiriöihin ja itsemurhariskiini.</p> <p>Kohdema: Korea</p>	<p>Menetelmä: Kaksiosainen kvantitatiivinen tutkimus, sisälsi kyselylomakkeen sekä haastattelun.</p> <p>Kohderyhmä: Ensin seulottiin 33,038 nuorta, joista 1196 valittiin haastatteluun.</p>	<p>Kiusaamisen uhriksi joutuneilla nuorilla todetaan todennäköisemmin masennus tai psykoosi verrattuna nuoriin, jotka eivät ole kokeneet kiusaamista.</p> <p>Kiusaamisen uhriksi joutuminen on merkitsevästi yhteydessä nuorten itsemurhayrityksiin.</p>
<p>Brunstein-Klomek, Anat & Sourander, Andre & Niemelä, Solja & Kumpulainen, Kirsti & Piha, Jorma & Tamminen, Tuula & Almqvist, Fredrik & Gould, Madelyn S. (2009) Childhood Bullying Behaviors as a Risk for Suicide Attempts and Completed Suicides: A Population-Based Birth Cohort Study. <i>Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry</i> 48(3), 254–261.</p>	<p>Tutkimuksessa tutkitaan yhteyksiä lapsuuden kiusaamiskokemusten, itsemurhayritysten ja tehtyjen itsemurhien välillä.</p> <p>Kohdema: Suomi</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, pitkittäistutkimus.</p> <p>Kohderyhmä: Kiusaamiskokemuksia tarkasteltiin 8-vuotiaana ja itsemurhayrityksiä sekä tehtyjä itsemurhia tarkasteltiin 25-vuotiaaksi asti.</p>	<p>Yhteys 8-vuotiaan kiusaamiskokemusten ja myöhempien itsemurhayritysten ja tehtyjen itsemurhien välillä vaihtelee sukupuolten välillä.</p>

<p>Ford, Rebecca & King, Tania & Priest, Naomi & Kavanagh, Anne (2017) Bullying and mental health and suicidal behaviour among 14- to 15-year-olds in a representative sample of Australian children. <i>Australian and New Zealand Journal of Psychiatry</i> 51(9), 897–908.</p>	<p>Tutkimuksessa tutkitaan kiusaamisen yhteyttä mielenterveyden ongelmiin sekä nuorten itsemurhiin.</p> <p>Kohdema: Australia</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, sisälsi kyselylomakkeita sekä haastatteluja.</p> <p>Aineistona: Wave 6 of the K-cohort of Longitudinal Study of Australian Children.</p> <p>Kohderyhmä: 3537 14–15-vuotiasta nuorta.</p>	<p>Kiusaajajuhreilla on suurin riski itsensä vahingoittamiseen, itsemurha-ajatuksiin, itsemurhasuunnitelmiin ja itsemurhayrityksiin. Seuraavaksi suurin riski on uhreilla ja sitten kiusaajilla.</p> <p>Fyysinen, sanallinen ja sosiaalinen kiusaaminen ovat kaikki yhteydessä itsensä vahingoittamiseen, itsemurha-ajatuksiin, itsemurhan suunnitteluun ja sen yrittämiseen.</p>
<p>Hinduja, Sameer & Patchin, Justin W. (2010) Bullying, Cyberbullying, and Suicide. <i>Archives of Suicide Research</i> 14(3), 206–221.</p>	<p>Tutkimuksessa tarkastellaan, missä määrin nettikiusaaminen liittyy perinteisen kiusaamisen ohella nuorten itsetuhoisuuteen.</p> <p>Kohdema: Yhdysvallat</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus.</p> <p>Kohderyhmä: 1963 nuorta.</p> <p>Osallistujien keski-ikä oli 12.8 vuotta</p>	<p>Perinteiselle koulukiusaamiselle tai nettikiusaamiselle altistuneilla nuorilla on enemmän itsetuhoisia ajatuksia, ja he yrittivät todennäköisemmin itsemurhaa kuin nuoret, jotka eivät ole kokeneet minkäänlaista kiusaamista.</p>
<p>Heikkilä, Hanna-Kaisa & Väänänen, Juha & Helminen, Mika & Fröjd, Sari & Marttunen, Mauri & Kaltiala-Heino, Riittakerttu (2012) Involvement in bullying and suicidal ideation in middle adolescence: a 2-year follow-up study. <i>European Child & Adolescent Psychiatry</i> 22(2), 95–102.</p>	<p>Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, lisääkö kiusaamiseen osallistuminen myöhempien itsetuhoisten ajatusten riskiä.</p> <p>Kohdema: Suomi</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, pitkittäistutkimus.</p> <p>Aineisto: Adolescent Mental Health Cohort Study.</p> <p>Kohderyhmä: 2 070 nuorta tutkittiin ensimmäisen kerran 15-vuotiaana ja sitten 2 vuotta myöhemmin 17-vuotiaana.</p>	<p>Kiusaamisen uhrit ja kiusaajat ovat pitkällä aikavälillä alttiita itsetuhoisille ajatuksille.</p> <p>Itsetuhoiset ajatukset 17-vuotiaana ovat yleisempiä nuorilla, jotka ovat kokeneet kiusaamista verrattuna nuoriin, jotka eivät ole kokeneet kiusaamista.</p>
<p>Kim, Young Shin & Leventhal, Bennett L. & Koh, Yun-Joo & Boyce, W. Thomas (2009) Bullying Increased Suicide Risk: Prospective Study of Korean Adolescents. <i>Archives of Suicide Research</i> 13(1), 15–30.</p>	<p>Tutkimuksessa tutkitaan kiusaamisen vaikutusta itsemurhariskiin nuorilla.</p> <p>Kohdema: Korea</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus</p> <p>Kohderyhmä: 1 655 nuorta.</p> <p>Osallistujien keski-ikä oli 13.10 vuotta.</p>	<p>Kiusaamisen uhrit ja kiusaajajuhrit osoittavat lisääntyntä itsemurhariskiä.</p> <p>Kiusaaminen lisäsi itsenäisesti itsemurhariskiä myös sen jälkeen, kun muita tekijöitä kontrolloitiin tutkimuksessa.</p>

<p>Koyanagi, Ai & Oh, Hans & Carvalho, Andre F. & Smith, Lee & Haro, Josep Maria & Vancampfort, Davy & Stubbs, Brendon & DeVylder, Jordan E. (2019) Bullying Victimization and Suicide Attempt Among Adolescents Aged 12–15 Years From 48 Countries. <i>Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry</i> 58(9), 907–918.</p>	<p>Tutkimuksessa tutkitaan kiusaamisen uhriksi joutumisen ja itsemurhayritysten välistä yhteyttä käyttämällä tietoja 48 maasta useilta mantereilta.</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus.</p> <p>Aineistona Global School-pohjaisen Student Health Survey.</p> <p>Kohderyhmä: 134 229 nuorta, jotka olivat 12–15-vuotiaita.</p>	<p>Kiusaamisen uhriksi joutuminen liittyy kohonneeseen itsemurhayritysten riskiin.</p>
<p>Lereya, Suzet Tanya & Winsper, Catherine & Heron, Jon & Lewis, Glyn & Gunnell, David & Fisher, Helen L. & Wolke, Dieter (2014) Being Bullied During Childhood and the Prospective Pathways to Self-Harm in Late Adolescence. <i>Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry</i> 52(6), 608–618.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia, liittyykö lapsuudessa kiusaamiseen osallisena oleminen itsensä vahingoittamiseen myöhemmällä iällä.</p> <p>Kohdemaat: Iso-Britannia</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, pitkittäistutkimus.</p> <p>Aineisto: The Avon Longitudinal Study of Parents and Children.</p> <p>Kiusaamisesta raportoitiin 7–10 vuoden iässä ja itsetuhoisuudesta 16–17 vuoden iässä.</p>	<p>Lapsuudessa kiusaamisen uhriksi joutuminen lisää riskiä itsensä vahingoittamiseen myöhemmällä nuoruusiällä.</p>
<p>O'Reilly, Lauren M. & Pettersson, Erik & Quinn, Patrick D. & Klonsky, E. David & Baldwin, Jessie R. & Lundström, Sebastian & Larsson, Henrik & Lichtenstein, Paul & D'Onofrio, Brian M. (2021) A Co-Twin Control Study of the Association Between Bullying Victimization and Self-Harm and Suicide Attempt in Adolescence. <i>Journal of Adolescent Health</i> 69(2), 272–279.</p>	<p>Tutkimuksen tavoitteena on tutkia kiusaamisen uhriksi joutumisen, itsensä vahingoittamisen ja itsemurhayrityksen välisiä yhteyksiä.</p> <p>Kohdemaat: Ruotsi</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kaksostutkimus.</p> <p>Kohderyhmä: vuosina 1994–1999 syntyneet kaksoset (N = 13 852).</p> <p>Kaksoset raportoivat kiusaamisesta 15-vuotiaana ja itsensä vahingoittamisesta tai itsemurhayrityksestä 18-vuotiaana.</p>	<p>Kiusaamisen uhriksi joutuminen on altistava tekijä itsensä vahingoittamiseen ja itsemurhayrityksiin.</p> <p>Kiusaamisen ja itsetuhoisen käyttäytymisen välinen yhteys säilyi merkitsevänä myös muiden itsetuhoisuuden riskitekijöiden kontrolloinnin jälkeen.</p>

<p>Peng, Zhekuan & Brunstein-Klomek, Anat & Li, Liping & Su, Xuefen & Sillanmäki, Lauri & Chudal, Roshan & Sourander, Andre (2019) Associations between Chinese adolescents subjected to traditional and cyber bullying and suicidal ideation, self-harm and suicide attempts. BMC Psychiatry 19(1), 324.</p>	<p>Tässä tutkimuksessa tarkastellaan perinteisen koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen uhreiksi joutuneiden nuorten riskiä itsetuhoisiin ajatuksiin, itsensä vahingoittamiseen ja itsemurhayrityksiin.</p> <p>Kohdema: Kiina</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus.</p> <p>Kohderyhmä: 2 647 nuorta.</p> <p>Osallistujien keski-ikä oli 13.6 vuotta.</p>	<p>Nuorilla, jotka kokevat sekä perinteistä koulukiusaamista että nettikiusaamista on suurin riski itsetuhoiseen ajatteluun, itsensä vahingoittamiseen ja itsemurhayrityksiin verrattuna nuoriin, jotka altistuvat vain toiselle näistä kiusaamisen muodoista.</p>
<p>Roh, Beop-Rae & Yoon, Yoewon & Kwon, Ahye & Oh, Seunga & Lee, Soyoung Irene & Ha, Kyunghae & Shin, Yun Mi & Song, Jungeun & Park, Eun Jin & Yoo, Heejung & Hong, Hyun Ju (2015) The structure of co-occurring bullying experiences and associations with suicidal behaviors in Korean adolescents. PloS One 10(11), e0143517.</p>	<p>Tutkimuksessa tutkitaan nuorten kiusaamiskokemusten rakennetta uhrien näkökulmasta ja selvitetään kiusaamisen vaikutuksia nuorten itsetuhoisiin ajatuksiin ja itsemurhayrityksiin.</p> <p>Kohdema: Korea</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus.</p> <p>Kohderyhmä: 4 410 nuorta.</p> <p>Osallistujien keski-ikä oli 14.3 vuotta.</p>	<p>Kiusaamisen uhriksi joutuminen on riskitekijä itsemurhayritykselle riippumatta kiusaamiskokemusten luonteesta.</p> <p>Tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että kiusaaminen liittyy suoraan riskialttiimpaan itsetuhoisuuteen, kuten itsemurhayrityksiin.</p>
<p>Sampasa-Kanyinga, Hugues & Roumeliotis, Paul & Xu, Hao (2014) Associations between cyberbullying and school bullying victimization and suicidal ideation, plans and attempts among Canadian schoolchildren. PloS One 9(7), e102145.</p>	<p>Tutkimuksen tarkoituksena on tutkia nettikiusaamisen ja koulukiusaamisen uhriksi joutumisen ja itsetuhoisten ajatusten, itsemurhasuunnitelmien ja -yritysten välisiä yhteyksiä sekä tutkia, masennuksen vaikutusta tähän yhteyteen.</p> <p>Kohdema: Kanada</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus.</p> <p>Aineisto: Eastern Ontario Youth Risk Behavior Survey 2011.</p> <p>Kohderyhmä: 2999 nuorta.</p> <p>Osallistujien keski-ikä oli 14.3 vuotta.</p>	<p>Nettikiusaamisen ja koulukiusaamisen uhreilla on huomattavasti suurempi riski itsetuhoisiin ajatuksiin, itsemurhasuunnitelmiin ja itsemurhayrityksiin verrattuna nuoriin, jotka eivät ole kohdanneet minkäänlaista kiusaamista.</p>

<p>Sigurdson, Johannes Foss & Undheim, Anne Mari & Wallander, Jan Lance & Lydersen, Stian & Sund, Anne Mari (2018) The Longitudinal Association of Being Bullied and Gender with Suicide Ideations, Self- Harm, and Suicide Attempts from Adolescence to Young Adulthood: A Cohort Study. <i>Suicide & Life- Threatening Behavior</i> 48(2), 169–182.</p>	<p>Tutkimuksessa tutkitaan nuoruudessa koetun kiusaamisen yhteyttä itsetuhoisiin ajatuksiin, itsensä vahingoittamiseen ja itsemurhayrityksiin nuorella aikuisiällä.</p> <p>Kohdemaat: Norja</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, pitkäaikais tutkimus.</p> <p>Kohderyhmä 2464 nuorta, joiden keski-ikä oli 13.7 vuotta ja heistä 1266 nuorta aikuista, joiden keski-ikä oli 27.2 vuotta.</p>	<p>Kiusatuksi tuleminen murrosiässä ennustaa vahvasti itsetuhoista käyttäytymistä myöhemmällä aikuisiällä.</p> <p>Kiusatuilla naisilla itsetuhoiset ajatukset vähenivät teini-ikästä aikuisuuteen, kun taas kiusatuilla miehillä itsemurhayritykset lisääntyivät samalla ajanjaksolla.</p>
<p>Zaborskis, Apolinaras & Ilionsky, Gabriela & Tesler, Riki & Heinz, Andreas (2019) The Association Between Cyberbullying, School Bullying, and Suicidality Among Adolescents: Findings from the Cross-National Study HBSC in Israel, Lithuania, and Luxembourg. <i>Crisis: The Journal of Crisis Intervention and Suicide Prevention</i> 40(2), 100–114.</p>	<p>Tutkimuksen tavoitteena on tutkia koulukiusaamisen ja nettikiusaamisen esiintyvyyttä ja niiden yhteyttä nuorten itsetuhoisuuteen.</p> <p>Kohdemaat: Israel, Liettua ja Luxemburg.</p>	<p>Menetelmä: Kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus.</p> <p>Aineisto: Health Behavior in School-Aged Children (HBSC) -tutkimus</p> <p>Kohderyhmä: 3 814 nuorta.</p> <p>Osallistujien keski-ikä oli 15 vuotta.</p>	<p>Nettikiusaamisen ja koulukiusaamisen uhreilla on huomattavasti suurempi riski itsetuhoisiin ajatuksiin, itsemurhasuunnitelmiin ja itsemurhayrityksiin kuin nuorilla, jotka eivät ole kiusaamisen uhreja.</p>